

ਅਪ੍ਰੈਲ 26, 2020 ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਦੂਜਾ ਹਿੱਸਾ

ਰੱਬ ਦੀ ਹੋਂਦ ਬਾਰੇ ਤੁਹਾਡੇ ਕੀ ਵਿਚਾਰ ਹਨ?

ਮੈਂ ਤਾਂ ਸੋਚਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਹਫਤੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਹੱਲ ਹੋ ਜਾਇਆ ਕਰੇਗਾ ਪਰ ਇਹ ਦੋ ਹਫਤੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਤਾਂ ਹੀ ਪੋਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਪਹਿਲਾ ਹੱਲ ਹੋ ਜਾਇਆ ਕਰੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਪੰਨੇ ਤੇ ਇਤਨੀਆਂ ਲੰਮੀਆਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਪੜ੍ਹਨੀਆਂ ਕੁੱਝ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਲੱਭਣੀਆਂ ਵੀ। ਇਸ ਲਈ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਹੋਰ ਪੰਨਾ ਐਡ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਵਿਚਾਰ ਵਾਲੇ ਪੰਨੇ ਦਾ ਲਿੰਕ ਵੀ ਇੱਥੇ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਪੰਨੇ ਤੇ ਪਾਈ ਪੋਸਟ ਦੀ ਤਾਰੀਕ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਇੱਥੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਨਿੱਜੀ ਦੂਸ਼ਣਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਸੰਕੋਚ ਕਰੋ ਅਤੇ ਗੱਲ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਵਾਲ ਤੇ ਹੀ ਕੇਂਦਰਤ ਰੱਖੋ-ਸੰਪਾਦਕ।

[ਰੱਬ ਦੀ ਹੋਂਦ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਹਿੱਸਾ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਇੱਥੇ ਕਲਿਕ ਕਰੋ ਜੀ।](#)

Post a Comment on "ਅਪ੍ਰੈਲ 26, 2020 ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਦੂਜਾ ਹਿੱਸਾ"

 Name

 @ E-mail Address (never displayed)

 Type comment here...

 Notify me of replies

Showing 28 Comments (37 counting replies)

In Order

Iqbal Singh Dhillon

ਮਾਨਯੋਗ ਸੰਪਾਦਕ ਜੀ,

ਆਪ ਜੀ ਨੇ 'ਰੱਬ ਦੀ ਹੋਂਦ' ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਸ਼ਾ ਪਿਛਲੇ ਲੱਗ-ਭੱਗ ਸੱਤ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲ ਤੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਹੋਂਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਕ ਅਤੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨੁਕਤਾ ਬਣਿਆਂ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਜਦ ਵਿਗਿਆਨ ਨੇ ਮਜ਼ਹਬ (religion) ਦੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਅਨੇਕ ਭਰਾਂਤੀਆਂ ਅਤੇ ਮਿੱਥਾਂ ਦਾ ਲੱਕ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਲੋੜ ਬਣ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਹਿਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ 'ਰੱਬ' ਵਾਲੇ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਵੀ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਇਸ ਬਾਰੇ ਮਨੁੱਖੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰਿਕਤਾ ਪਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਵੈਬਸਾਈਟ sikhmarg.com ਉੱਤੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਤੇ ਖੁਲ੍ਹੀ ਬਹਿਸ ਲਈ ਮੰਚ ਪਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਉੱਤੇ ਵੱਡਾ ਅਹਿਸਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਇਹਨਾਂ ਸੁਹਿਰਦ ਯਤਨਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਲਾਹੇਵੰਦ ਸਿੱਟੇ ਪਰਾਪਤ ਹੋਣਗੇ।

ਏਥੇ ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਇਸ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਆ ਰਹੀਆਂ ਕੁਝ ਦਿੱਕਤਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੁਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।

1. ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ Post ਤਾਂ ਪਾ ਦੇਂਦੇ ਹਨ ਪਰੰਤੂ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ। ਮੈਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਏਥੇ ਆਪਣੀ ਪੋਸਟ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਉਸ ਪੋਸਟ ਸਬੰਧੀ ਉੱਠੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗਾ।

2. ਜਦੋਂ ਏਥੇ ਪੋਸਟ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲੋਂ 'ਰੱਬ' ਸਬੰਧੀ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਟਾਲਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰੀ 'ਰੱਬ' ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਤੇ ਜਨਤਕ ਕੀਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਸਬੰਧੀ ਵਾਜਬ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਦੇਣ ਲਈ ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ 'ਰੱਬ'

ਬਾਰੇ ਆਪਣਾ ਨਿਜੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਏਥੇ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਇਹ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਪੋਸਟ ਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਲੋੜ ਪੈਣ ਤੇ ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਉੱਪਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਸੁਝਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲੇਗਾ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਧੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ,

ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

05/10/2020 at 7:11pm

Makhhan Singh Purewal

In reply to Iqbal Singh Dhillon

ਡਾ: ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਜੀ,

ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਇਸ ਪੋਸਟ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਲਈ ਜੋ ਸੁਝਾਓ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਿਖ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ। ਰੱਬ ਦੀ ਹੋਂਦ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੇ ਪੰਨੇ ਤੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਤਹਿ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁੱਝ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਇੱਕ ਨੰਬਰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਹੀ ਹੈ। ਸੰਪਾਦਕ ਦਾ ਕੰਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸਾਰਿਆਂ ਲੇਖਕਾਂ ਨਾਲ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਵਰਤਾਓ ਕਰਨਾ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇ ਮੈਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰੀ ਬਿਨਾਂ ਵਜਾ ਗੱਲ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪਾਸੇ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋ ਜੋ ਕਿ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਤਾਂ ਰੱਬ ਦੀ ਹੋਂਦ ਬਾਰੇ ਸੀ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਰੱਬ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਲਝ ਗਏ। ਰੱਬ ਸ਼ਬਦ ਮੁੱਢ ਕਦੀਮ ਤੋਂ ਹੀ ਚਲਿਆ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰੱਬ ਨੂੰ ਨਾ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਵੀ ਰੱਬ ਸ਼ਬਦ ਹੀ ਵਰਤਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਭਾਵੇਂ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਹੋਣ ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਆਮ ਕੋਈ ਹੋਰ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਮਨੋਜ ਮਲਿਕ ਦੀ ਪਾਈ ਪੋਸਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪ੍ਰੋ: ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਸਤਰਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਰੱਬ ਹੀ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਪੋਸਟ ਦੀ

ਤਾਰੀਫ਼ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਜੋ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਜੰਮੇ ਹਨ ਉਹ ਇਹ ਲਫਜ਼ ਆਮ ਹੀ ਵਰਤਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, “ਉਹ ਮਾਈ ਗੌਡ”। ਲੋੜ ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਸਿੱਧ ਕਰਨ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਵਰਤਾਰਾ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਵਰਤ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕੀ ਇਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਤਾਕਤ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਰਿਹਾ ਸਾਰਾ ਕੁੱਝ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ?

05/10/2020 at 9:41pm 1 Like

Jarnail Singh

ਸ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਮਾਰਗ ਤੇ ਲਿਖਦਿਆਂ ਜਾਂ ਮੇਰੀ ਜਾਤੀ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰਦਿਆਂ ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਦਾ ਪੱਲਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ। ਅਗਰ ਮੇਰੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੱਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਗੱਲ ਲੱਗਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਦੁਖ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਵਾਰੇ ਮੈਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਹੁਣ ਇਹੀ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤੀ ਹੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਬਿਨਾ ਵਜ੍ਹਾ ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਵੈਸੇ ਕਦੀ ਆਪਣੀ ਲਿਖਤ ਵਲ ਵੀ ਗੌਰ ਕਰ ਲੈਣਾ ਸ਼ਾਇਦ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਕੁਝ ਦੱਸ ਦੇਵੇ।

ਮੇਰੀ ਚਿੱਠੀ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਸੀਂ ਫਿਰ ਬਿਲਾ ਵਜਹ ਆਮ ਪ੍ਰਚਲਤ ਲਫਜ਼ਾਂ ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੀ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਲੀ ਜਿੱਦ ਕਹੀਏ ਜਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸਾਹਿਤ ਰਚਨਾ ਜਾਂ ਭਾਸ਼ਾ ਵਾਰੇ ਅਗਿਆਨਤਾ ਜਾਂ ਫਿਰ ਇਸ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਕੁਰਾਹੇ ਪਾਉਣ ਦੀ ਚੋਸ਼ਟਾ। ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਨਵੀਂ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ “ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ” ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹੋ ਜਿਵੇਂ ਇੱਕ ਮਾਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੇ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਦੁਸਰਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਨੂੰ “ਅਪਹੁਦਰਾਪਣ” ਕਹੋ। ਕੀ ਇਹ ਭਾਸ਼ਾ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਨਹੀਂ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਕੀ ਲੋਕ ਤੁਹਾਡੇ “ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ” ਨੂੰ

ਕਬੂਲ ਕਰਦੇ ਨੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਗੁਰਮਤਿ ਦਾ ਰੱਬ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੁਖ ਗੱਲ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਵਿਚਾਰ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਰੱਬ ਲਫਜ਼ ਨਾਲ ਇੰਨੀ ਚਿੜ੍ਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਅਨਕੂਲ ਨ ਹੋਣ ਦਾ ਹੀ ਫਤਵਾ ਜਾਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਤੁਸੀਂ ਭੁਲ ਗਏ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਖੁਦ ਇਹ ਲਫਜ਼ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਨੇ। ਤੁਹਾਡੇ ਮਾਪਦੰਡ ਮੁਤਾਬਿਕ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਵੀ ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਉਲਟ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਨੇ। ਤੁਹਾਡੇ ਤਰਕ ਤੋਂ ਬਲਿਹਾਰੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਜੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਖੇ ਕਿਉਂਜੋ ਰੱਬ ਲਫਜ਼ ਮੂਲ ਮੰਤ੍ਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਬ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਕਹਿਣਾ ਗਲਤ ਹੈ।

ਹੁਣ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਸਿਰਲੇਖਵਾਰ ਜਵਾਬ ਵਲ ਆਉਂਦਾ ਹਾਂ।

ਭਾਗ (ੳ)

1. ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਦੀ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਦੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਪੈ ਰਹੀ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਮੂਲ ਮੰਤ੍ਰ ਵਿੱਚ “ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ” ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਰੱਬ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਕਹਿਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗਲ ਆਮ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਜ਼ਲਦ ਸਮਝ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਦੀ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝ ਜੋ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਉਸ ਵਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਦੀ ਵਜਾਏ ਉਲਟਾ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਤੇ ਇਹ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾ ਰਹੇ ਹੋ ਕਿ ਮੈਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਉਲਟ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਪੂਰੀ ਜਪ ਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਲਫਜ਼ (ਰੱਬ) ਨਹੀਂ ਵਰਤ ਰਹੇ। ਤੁਹਾਡੇ ਤਰਕ ਤੇ ਹੱਸਣ ਨੂੰ ਜੀ ਕਰਦਾ ਏ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇਹ ਲਫਜ਼ ਆਪਣੀ ਬਾਣੀ ਵਿੱਚ 15-16 ਵਾਰ ਵਰਤਿਆ ਹੈ। ਕੀ ਜਿੱਥੇ ਉਹਨਾਂ ਇਹ ਲਫਜ਼ ਵਰਤਿਆ ਹੈ ਉਥੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਹੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਉਲਟ ਜਾ ਰਹੇ ਨੇ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਲਫਜ਼ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ ਅਗਰ ਤੁਹਾਡਾ ਵੱਸ ਚੱਲੇ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਲਫਜ਼ ਜਿਸ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਸੁੱਟ ਮਾਰੋ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਸ ਗੁਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਹੁਰੀਂ ਵੀ ਕਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਫਿਰ ਯਾਦ ਕਰਾਉਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਅਗਰ ਲਫਜ਼ ਰੱਬ ਜਪੁ ਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਕਾਢ

ਸ਼ਬਦ ਜੁਟ “ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ” ਤਾਂ ਪੂਰੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਲਫਜ਼ ਰੱਬ ਨੂੰ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਸਜਾ ਸੁਣਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਪਰ ਆਪਣਾ ਬੱਚੇ ਸ਼ਬਦ ਜੁਟ “ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ” ਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਜੁਲਮ ਦੀ ਕੀ ਸਜਾ ਦੇਣੀ ਚਾਹੋਗੇ। ਹੁਣ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਗੁੱਸੇ ਨਾ ਹੋਣਾ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਜੁਟ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡਾ ਬੱਚਾ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੀ ਕਾਢ ਤੁਹਾਡਾ ਬੱਚਾ ਹੀ ਤਾਂ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਬੜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਅਗਰ ਜੇ ਮੈਂ ਗਰਮਤਿ ਦੇ ਰੱਬ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਵਾਰੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਉਸ ਵਾਰੇ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਜਵਾਬ ਕਰਦੇ ਪਰ ਅਪਸੋਸ ਤੁਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਅੱਜ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਮੈਂ ਜ਼ਰੂਰ ਤੁਹਾਡੇ “ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ” ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਸਵਾਲ ਕੀਤੇ ਨੇ।

2. ਤੁਸੀਂ ਪ੍ਰੰਪਰਾਗਤ ਰੱਬ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਫੇਸਲਾ ਸੁਣਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣੇ ਅਸਮਰਥ ਹਾਂ। ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਹੀ ਕੀਤੀ ਗੱਲ ਭੁਲ ਜਾਂਦੇ ਹੋ। ਆਪਣੇ 5 ਮਈ ਦੇ ਖਤ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਆਖ ਚੁੱਕੇ ਹੋ ਕਿ ਮੈਂ ਪ੍ਰੰਪਰਾਗਤ ਰੱਬ ਦੇ ਤੁਹਾਡੇ ਵਲੋਂ ਦਰਸਾਏ ਦੋਨੋਂ ਰੁਪਾਂ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਵਾਰੇ ਮੇਰੀ ਸਥਿਤੀ 100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਟ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਬੇਤੁਕੀ ਗੱਲ ਹੈ/ਸੀ। ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਹੋਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪ੍ਰੰਪਰਾਗਤ ਰੱਬ ਵਾਰੇ ਬਹੁਤ ਘਟ ਲੋਕ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਮੀਨੀ ਹਕੀਕਤ ਵਾਰੇ ਅਗਿਆਨਤਾ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਸਬੂਤ ਹੈ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਇਸ ਪ੍ਰੰਪਰਾਗਤ ਰੱਬ ਵਾਰੇ ਭਰਪੂਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਗੁਰਮਤਿ ਅਤੇ ਪ੍ਰੰਪਰਾਗਤ ਰੱਬ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਵਿੱਚ ਭੇਦ ਬੜੇ ਹੀ ਸਾਫ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਲਫਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਸਾਫ ਕਹੀ ਹੋਈ ਗੱਲ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰਥ ਹੋ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਸ਼ਬਦ ਜਾਲ ਦੇ ਭੰਡਲਭੂਸੇ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਰਹਿਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਇਸ ਲਈ ਆਪਣੀ ਹੀ ਕਹੀ ਹੋਈ ਗੱਲ ਨੂੰ ਵੀ ਭੁਲ ਜਾਂਦੇ ਹੋ।

3. ਮੈਂ ਇਹ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰੱਬ ਦੀ ਹੋਂਦ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਾਬਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਹ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰੋਯਗਸ਼ਾਲਾ ਜਾਂ ਲਬਰਟਰੀ ਵਿੱਚ

ਨਹੀਂ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਤੋੜ ਮਰੋੜ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ। ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੱਬ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਹਿ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਲਈ ਜੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਉਸ ਤੋਂ ਸਿਵਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਹ ਗੱਲ ਇੱਥੇ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਪਾਣੀ ਚ ਮਧਾਣੀ ਪਾਈ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ। ਤੁਹਾਡੇ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਤਾਰਕਿਕ ਪਰੀਖਣ ਕਰਕੇ ਸਾਬਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਲਈ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਇਨਾਮ ਰੱਖਿਆਂ ਹੈ। ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਇਨਾਮ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲੈਂਦੇ।

ਭਾਗ (ਅ)

1. ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਗੱਲ ਤਾਂ ਮੰਨ ਹੀ ਰਹੇ ਹੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਜਪੁ ਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਉਸ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਆਖਦੇ ਨੇ। ਇਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਸਮਅਰਥੀ ਸ਼ਬਦ ਹੋਏ। ਇਹੀ ਸਮਝ ਕੇ ਮੈਂ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹੁਕਮ ਦੇ ਅਰਥ ਮੈਂ ਵੀ ਫੁਰਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ। ਮੇਰਾ ਮੰਤਵ ਸਿਰਫ ਹੁਕਮ ਜਿਸ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਸੱਜਣ ਵੀ ਕੋਜ਼ਮਿਕ ਆਰਡਰ ਕਹਿਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਨੇ ਉਸਦੇ ਨਿਯਮ ਸਮਝਣਾ ਸੀ। ਖੇਰ ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਆਸ ਹੈ ਹੁਣ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ।

2. ਤੁਹਾਡੇ ਜਵਾਬ ਤੋਂ ਲਗਦਾ ਹੈ ਤੁਸੀਂ ਇਕੱ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਬੜੇ ਭੰਡਲਫੂਸੇ ਦੇ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ। ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਤੁਸੀਂ “ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ” ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਤੁਸੀਂ ਮੈਕਰੋ ਅਤੇ ਮਾਇਕਰੋ ਨੂੰ ਰਲਗੱਡ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ। ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੱਲ ਮੈਕਰੋ ਲੈਵਲ ਦੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਰੀਰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਫਿੰਗਰ ਪਿੰ੍ਰਟਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਮਾਈਕਰੋ ਲੈਵਲ ਦੀ ਹੈ। ਦੂਸਰੇ ਤੁਹਾਡਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਦਰੁਸਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਗਲੈਕਸੀ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ

ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਜਾਂ ਕੋਜ਼ਮੋਸ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਤਮਾਮ ਕਾਇਨਾਤ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕੋਈ ਗਲੈਕਸੀ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਬਲਕਿ ਸੁੰਨ ਜਾਂ ਨਬਿੰਗਨੈੱਸ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਸਾਰੀਆਂ ਗਲੈਕਸੀਆਂ ਬਲਕਿ ਤਮਾਮ ਕਾਇਨਾਤ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਨਿਯਮ ਇਕਸਾਰ ਲਾਗੂ ਹਨ। ਇਸ ਇਕਸਾਰਤਾ ਵਿੱਚ ਜਰਾ ਜਿੰਨੀ ਗਤਬਤ ਕਿਆਮਤ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ ਹੋਏਗੀ। ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਹੋਰ ਖੋਜ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਪਿਛਲੀ ਚਿੱਠੀ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਸਟੀਵ ਹਾਕਿੰਗ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਗਰੈਂਡ ਡੀਜ਼ਾਇਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਮਦਦ ਮਿਲੀ ਹੈ।

3. ਤੁਹਾਡੀ ਇੱਕ ਚਿੱਠੀ ਵਿੱਚੋਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਫਜ਼ ਦੁਹਰਾ ਰਿਹਾ ਹੂ। “ਜਪੁ ਬਾਣੀ ਤਾਂ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਾ ਨਾਮ ਦੇਂਦੀ ਹੈ”। ਇਕ ਹੋਰ ਚਿੱਠੀ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਕਿ “ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ ਲਈ ‘ਸਚ’ ਅਤੇ ਕਰਤਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੁਰੂ , ਸਤਿਗੁਰੂ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ, ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ, ਪ੍ਰਭੂ...”। ਭਾਵੇਂ ਸਾਰੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫਿਰ ਵੀ ਤੁਹਾਡਾ ਇਹ ਹੱਕ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ ਕਹਿਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰੋ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ ਤੰਤਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਨੁਕਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਇਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਖੁਦ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ ਤੰਤਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ, ਖਾਲਿਕ, ਰਾਮ ਆਦਿ ਰੱਬ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸਮਅਰਥੀ ਸ਼ਬਦ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ। ਫਿਰ ਇਸ ਦਾ ਤਾਂ ਰੱਬ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗਹਿਰਾ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਗਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਕਹੀ ਹੋਈ ਗਲ ਤੋਂ ਮੁੱਕਰ ਕੇ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਮਰਜ਼ੀ। ਕੋਈ ਤਹਾਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਇਹ ਟਾਲਮਟੋਲ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾਏਗਾ।

4. ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ ਸੋ ਇਸ ਵਾਰੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਕਹਿਣਾ ਵਾਜ਼ਬ ਨਹੀਂ ਹੈਂ। ਹਾਂ ਉਪ ਨਿਯਮ ਤੰਤਰ ਵਾਰੇ ਮੈਂ ਉਪਰ ਆਪਣਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਪੇਸ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ।

5. ਇੱਕ ਖੂਹ ਚੌਂ ਲੱਖਾਂ ਹੀ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦਾ ਫੁੱਟ ਪੈਣਾ ਰੱਬ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ ਤੰਤਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਮੁਮਕਿਨ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਲੱਭਣਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਅਗਰ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਏਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਇਸ ਤੁੱਕ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਕਈ ਹੋਰ ਟੀਕਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੱਪ ਹੀ ਮਾਰੀ ਹੈ।

6. ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ ਤੰਤਰ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਸਦਾ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਹੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੀ ਪ੍ਰਭੂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਸ ਤੋਂ ਤਾਂ ਇਹੀ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਸਰਗੁਣ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਹੀ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋ। ਇੱਕ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਲਫਜ਼ ਨਾਲ ਬਿਲਾ ਵਜਹ ਵੈਰ ਸਹੇੜ ਲੈਂਦੇ ਹੋ। ਪਹਿਲਾਂ ਰੱਬ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਹੱਥ ਧੋ ਕੇ ਪੈ ਗਏ ਸੀ ਹੁਣ ਨਿਰਗੁਣ ਸਰਗੁਣ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦਾ ਰੱਫੜ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ। ਲਫਜ਼ ਕਿਸੇ ਧਰਮ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਬੋਲੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੁੰਦੇ ਨੇ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਤਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ “ਨਿਰਗੁਣ ਸਰਗੁਣ ਆਪੇ ਸੋਈ॥” ਪੰਨਾ 128। ਤੁਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਨਿਰਗੁਣ ਸਰਗੁਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਕੀ ਵਜ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਨਿਰਗੁਣ ਸਰੂਪ ਦਾ ਕਦੇ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਿਰਫ ਇਸ ਦਿਸਦੀ ਕਾਇਨਾਤ ਨੂੰ ਹੀ ਪ੍ਰਭੂ ਮੰਨਦੇ ਹੋ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਯੋਗ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ

ਸ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਗਰ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਹੋਈ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਕਰਕੇ ਲਿਖਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਏਗਾ।

♦ ਤੁਸੀਂ ਲਫਜ਼ ਰੱਬ ਦੇ ਬਾਈਕਾਟ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਬਦਲ ਵਜੋਂ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ ਤੰਤਰ ਦੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਹਮਾਇਤ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਭੁਲ ਜਾਂਦੇ ਹੋ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਵੀ ਇਹ ਲਫਜ਼ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਤੁਹਾਡੇ ਪਸੰਦੀਦਾ ਲਫਜ਼ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ ਤੰਤਰ ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਤੇ ਉਲਝੇ ਹੋ।

- ♦ ਤੁਹਾਡਾ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ ਤੰਤਰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਕਾਇਨਾਤ ਦਾ ਸਰਗੁਣ ਸਰੂਪ ਹੀ ਹੈ।
- ♦ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਈ ਅਵਿਗਿਆਨਿਕ ਦਾਅਵੇ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹੋ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਕਹਿਣ ਮੁਤਾਬਿਕ ਹਰ ਗਲੈਕਸੀ ਦਾ ਆਪਣਾ ਵੱਖਰਾ ਨਿਯਮ ਤੰਤਰ ਹੈ। ਅਗਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਿਆਮਤ ਆ ਜਾਏਗੀ। ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਅਗਰ ਗਰੁਤਾ ਦੇ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਭੋਰਾ ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਉੱਚ ਨੀਚ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਟਕਰਾ ਕੇ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਏਗਾ।
- ♦ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨਿਯਮ ਤੰਤਰ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਿਰਫ ਇਸ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਦੀ ਭੌਤਿਕ ਬਣਤਰ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਨ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਚਲਾਉਂਦੇ ਕਿਸ ਨਿਯਮ ਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰੋੜਤਾ ਲਈ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਨ ਹੀ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਕਿ ਇੱਕ ਖੂਹ ਵਿੱਚੋਂ ਲੱਖਾਂ ਦਰਿਆ ਫੁਟ ਪਏ ਦਾ ਆਪਣੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨਾਲ ਕੋਈ ਤਸੱਲੀ ਬਖਸ਼ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ।
- ♦ ਜੇ ਮੈਂ ਰੱਬ ਦੀ ਹੋਂਦ ਵਾਰੇ ਇਸ ਚਰਚਾ ਦੁਰਾਨ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਵਾਰੇ ਇੱਕ ਵੀ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਜੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਕੀਤੇ ਹਨ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੋੜਤਾ ਲੱਭਣ ਦੇ ਯਤਨ ਵਜੋਂ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਨ ਕਿ ਮੇਰਾ ਨਜ਼ਰੀਆਂ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯਤਨ ਵਜੋਂ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਵਾਰੇ ਕੀਤੇ ਨੇ।

ਧੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ

ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ

05/10/2020 at 8:27pm

Iqbal Singh Dhillon

In reply to Jarnail Singh

ਸ. ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ,

ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਸਮੇਟ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਪਰੰਤੂ ਤੁਸੀਂ ਆ ਗਏ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਸਵਾਗਤ ਹੈ। ਮੈਂ ਏਥੇ ਤੁਹਾਡੀ 10 ਮਈ ਵਾਲੀ reply ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕੇਵਲ ਦੋ ਨੁਕਤਿਆਂ ਤੇ ਗੱਲ ਕਰਾਂਗਾ:

- i. ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਮੇਰੀਆਂ statements ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨਾ (misquote ਕਰਨਾ) ਅਤੇ ਗਲਤ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ।
- ii. ਆਪਸੀ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਸਬੰਧੀ ਤੁਹਾਡੇ ਨਿਰਨੇ

ਪਹਿਲਾ ਨੁਕਤਾ

ਪੈਰਾ 2.

ਤੁਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਕਿ “ਦੁਸਰਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਨੂੰ ‘ਅਪਹੁਦਰਾਪਣ’ ਕਹੋ।ਕੀ ਇਹ ਭਾਸ਼ਾ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਨਹੀਂ।” ਇਕ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਸ਼ਬਦ ‘ਅਪਹੁਦਰਾਪਣ’ ਦਾ ਭਾਵ (connotation) ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਅਣਸੁਖਾਵਾਂ ਜਾਂ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਉਸ ਵਿਵਹਾਰ ਤੋਂ ਹੈ ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਇਕਤਰਫਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵੱਲ ਰੁਚਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੂਸਰਾ, ਮੈਂ ਏਥੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਕਿਸੇ ‘ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ’ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਸਗੋਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਵਰਤਣ ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹਾਂ ਜੋ ਜਾਣੇ-ਅਣਜਾਣੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਵਿਪਰੀਤ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ ‘ਜਪੁ ਬਾਣੀ’ ਦੀ ਅਰੰਭਕ ਸਤਰ ਨਾਲ ‘ਰੱਬ’ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ‘ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਰੱਬ’, ‘ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਰੱਬ’ ਅਤੇ ‘ਨਿਯਮ ਦਾ ਰੱਬ’ ਵਰਗੇ ਸੰਕਲਪ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ‘ਰੱਬ’ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ‘ਹੁਕਮ’ (ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ) ਦੇ ‘ਕਿਰਤਮ ਨਾਮ’ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਕਿਸੇ ਹੋਂਦ ਦੇ ‘ਅਸਲੀ’ ਨਾਮ ਵਜੋਂ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਇਸ ‘ਕਿਰਤਮ ਨਾਮ’ ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਕੇ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਭਾਗ (ੳ)

1. “ਤੁਹਾਡੀ ਕਾਢ ਸ਼ਬਦ ਜੁਟ ‘ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ’ ਤਾਂ ਪੂਰੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ”।

ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਹ ਦਾਵਾ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ‘ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ’ ਵਾਲਾ

ਸ਼ਬਦ-ਜੁੱਟ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੇਰੀ ਕਾਢ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ‘Cosmic Order’ ਜਾਂ ‘Cosmic System’ ਦੇ ਅਨੁਵਾਦਿਤ ਸ਼ਬਦ-ਜੁੱਟ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ‘ਜਪੁ ਬਾਣੀ’ ਵਿਚ ‘ਹੁਕਮ’ ਸ਼ਬਦ (‘Cosmic Order’ ਜਾਂ ‘Cosmic System’ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ) ਦੇ ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਹੈ ਭਾਵ ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ‘ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ’ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ-ਜੁੱਟ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ‘ਹੁਕਮ’ ਦੇ ਪਰਿਆਇਵਾਚੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਢੁਕਵਾਂ ਸ਼ਬਦ ਮਿਲਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਂਜ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਾਢ ਕੱਢਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਹੌਂਸਲਾ ਹੀ ਵਧਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

2. i. “ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਆਖ ਚੁੱਕੇ ਹੋ ਕਿ ਮੈਂ ਪ੍ਰੰਪਰਾਗਤ ਰੱਬ ਦੇ ਤੁਹਾਡੇ ਵਲੋਂ ਦਰਸਾਏ ਦੋਨੋਂ ਰੂਪਾਂ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਹਾਂ” । ਇਹ ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਨਿਰਨਾ ਕੱਢਿਆ ਸੀ ਪਰੰਤੂ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪੁੱਛਣ ਤੇ ਵੀ ਕੋਈ ਸਪਸ਼ਟ ਉੱਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿੱਤਾ। ਬਾਦ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਨਿਰਨੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਸੀ।

ii. “ਪ੍ਰੰਪਰਾਗਤ ਰੱਬ ਵਾਰੇ ਬਹੁਤ ਘਟ ਲੋਕ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।” ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ misquote ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ। ਮੇਰੀ statement ਇਸ ਪਰਕਾਰ ਸੀ: “ਇਹ ਬਹੁਤ ਥੋੜ੍ਹੇ ਲੋਕ ਜਾਣਦੇ ਹਨ (ਅਤੇ ‘ਸਿਖ ਭਾਈਚਾਰੇ’ ਵਿੱਚੋਂ ਸ਼ਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਜਾਣਦਾ ਹੋਵੇ) ਕਿ ਪ੍ਰੰਪਰਾਗਤ ‘ਰੱਬ’ ਦੇ ਦੋ ਰੂਪ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਇਕ ਸ਼ਖਸੀ ਹੋਂਦ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ ‘ਪਰਮਾਤਮਾ’ ਵਜੋਂ।”

3. i. “ਮੈਂ ਇਹ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰੱਬ ਦੀ ਹੋਂਦ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਾਬਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਮੇਰੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਤੋੜ ਮਰੋੜ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ।”

ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ “ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰੋਯਗਸ਼ਾਲਾ ਜਾਂ ਲਬਰਟਰੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਾਬਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ” ਦਾ ਭਾਵ ਏਹੋ ਹੀ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ

ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ‘ਰੱਬ’ ਦੀ ਹੋਂਦ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

i. “ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੱਬ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।”

ਇਹ ਝੂਠ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ‘ਰੱਬ’ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਸਗੋਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ‘ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ’ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੇਰੇ reply ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹ ਲਵੋ।

iii. “ਤੁਹਾਡੇ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਤਾਰਕਿਕ ਪਰੀਖਣ ਕਰਕੇ ਸਾਬਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ”। ਇਹ ਵੀ ਝੂਠ ਹੈ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਵੱਲੋਂ cosmos ਦੀ ਹੋਂਦ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੇਰੇ reply ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਖੋਚਲ ਕਰੋ। ਮੈਂ ਅਖੌਤੀ ‘ਰੱਬ’ ਦੀ ਹੋਂਦ ਬਾਰੇ ਇਨਾਮ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਨਾ ਕਿ Cosmos ਦੀ ਹੋਂਦ ਸਬੰਧੀ ਕਿਸੇ ਇਨਾਮ ਦੀ। ਇਸ ਇਨਾਮ ਲਈ ਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਖੌਤੀ ‘ਰੱਬ’ ਦੇ ਅੰਨੋਂ-ਭਗਤ ਹਨ, ਮੇਰੇ ਵਰਗੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਲੋਕ ਨਹੀਂ।

ਭਾਗ (ਅ)

1. -----

2. i. “ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਤੁਸੀਂ “ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ”।

ਤੁਹਾਡਾ ਇਹ ਦਾਵਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ। ਚੱਲ ਰਹੀ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਫਿਰ ਵੀ ਤੁਹਾਡੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਮੈਂ ਸੰਖੇਪ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ii. ਤੁਹਾਡਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਦਰੁਸਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਗਲੈਕਸੀ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਮੈਂ ਹੇਠਾਂ ਨਿਰਨਾ 3 ਸਬੰਧੀ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

3. i “ਤੁਹਾਡੀ ਇੱਕ ਚਿੱਠੀ ਵਿਚੋਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਫਜ਼ ਦੁਹਰਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਇਕ ਹੋਰ ਚਿੱਠੀ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ”। ਤੁਹਾਡਾ ਇਹ ਦਾਵਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਚਿੱਠੀ (reply) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਦਿੱਤਾ ਨਹੀਂ।

4. -----

5. “ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਲੱਭਣਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ”। ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਗੱਲ ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ‘ਕੀਤਾ ਪਸਾਉ.....’ ਵਾਲੀਆਂ ਸਤਰਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹੋ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਮੌਲਿਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਪੜ੍ਹ ਲਵੋ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਦ ਹੀ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ। ਪਰੰਤੂ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ।

6. i. “ਇਸ (ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ) ਨੂੰ ਹੀ ਪ੍ਰਭੂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ”। ਇਹ ਝੂਠਾ ਦਾਵਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਧਰੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ ਨੂੰ ‘ਪ੍ਰਭੂ’ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ।

ii. “ਤੁਸੀਂ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਸਰਗੁਣ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਹੀ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋ”। ਇਹ ਵੀ ਸਹੀ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣਾ ਸਪਸਟੀਕਰਨ ਹੇਠਾਂ ਨਿਰਨਾ 2 ਉੱਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

iii. “ਤੁਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਨਿਰਗੁਣ ਸਰਗੁਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ”।

ਮੈਂ ਸਹੀ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। “ਨਿਰਗੁਣ ਸਰਗੁਣ ਆਪੇ ਸੋਈ॥” ਦਾ ਅਰਥ ਵੀ ਏਹੋ ਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣਾ ਸਪਸਟੀਕਰਨ ਹੇਠਾਂ ਨਿਰਨਾ 2 ਉੱਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦੂਸਰਾ ਨੁਕਤਾ

ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਸਬੰਧੀ ਤੁਹਾਡੇ ਨਿਰਨੇ

ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਈ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਸਬੰਧੀ ਪੰਜ ਨਿਰਨੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸਹੀ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਝੂਠੇ ਅਤੇ ਇਕਤਰਫਾ ਦਾਵੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਬਾਰੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

1. ਤੁਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਕਿ “ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਵੀ ਇਹ ਲਫਜ਼ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ”। ਤੁਹਾਡਾ ਦਾਵਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਇਹ ਤਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ‘ਰੱਬ’ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਮੈਂ ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ

i. ‘ਜਪੁ ਬਾਣੀ’ ਵਿਚ ‘ਰੱਬ’ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਸੁਚੇਤ ਤੌਰ ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ii. ਬਾਦ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ‘ਰੱਬ’ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਓਥੇ ‘ਰੱਬ’ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ (ਹੁਕਮ) ਦਾ ਕਿਰਤਮ ਨਾਮ ਹੈ, ਅਸਲੀ ਨਾਮ ਨਹੀਂ। ਮੇਰਾ ਪਹਿਲਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਇਸ ਦਾਵੇ ਤੇ ਹੈ ਕਿ ‘ਜਪੁ ਬਾਣੀ’ ਦੀ ਅਰੰਭਕ ਸਤਰ ਅਖੌਤੀ ‘ਰੱਬ’ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਦੂਸਰਾ ਇਤਰਾਜ਼ ‘ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਰੱਬ’ ਵਾਲੇ ਸੰਕਲਪ ਤੇ ਹੈ।

2. ਤੁਹਾਡਾ ਇਹ ਨਿਰਨਾ ਸਰਾਸਰ ਗਲਤ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਬਾਣੀ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ ਨੂੰ ਮੰਨਦੀ ਹੈ, ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਰੱਬ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਨਿਰਗੁਣ ਅਤੇ ਸਰਗੁਣ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਹੀ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਕਿਆਸੇ ਜਾਂਦੇ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦੇਂਦੀ।

3. ਤੁਹਾਡਾ ਇਹ ਨਿਰਨਾ ਬਿਲਕੁਲ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਂਨੂੰ misquote ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਹਰ ਗੈਲੈਕਸੀ ਦਾ ਆਪਣਾ ਵੱਖਰਾ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ (system) ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਨਿਯਮ ਦੂਜੀਆਂ ਗੈਲੈਕਸੀਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਰ ਗੈਲੈਕਸੀ ਦੇ ਕੁਝ ਆਪਣੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਨਿਯਮ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ (ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਪਰਜਾਤੀ ਵਿਚਲੇ ਜੀਵ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹੋਣ ਤੇ ਵੀ ਆਪਸ ਵਿਚ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਰਲਦੇ)। ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤੱਥ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਇੱਕ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ

ਨਿਯਮ ਵੀ ਹੈ।

4. ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ 'ਰੱਬ ਦੀ ਹੋਂਦ' ਹੈ ਅਤੇ 'ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ' ਦਾ ਇਸ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ। ਫਿਰ ਵੀ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਵਿਆਖਿਆ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ (ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਨਿਰਗੁਣ-ਸਰਗੁਣ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦੇਂਦਾ)। ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਕੋਈ ਪੁਸਤਕ ਪੜ੍ਹ ਲਵੋ ਜਾਂ Internet ਉੱਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈ ਲਵੋ। 'ਕੀਤਾ ਪਸਾਉ' ਵਾਲੀਆਂ ਪੰਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਨਾਲ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਚੱਲ ਰਹੀ ਚਰਚਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ। ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਇਹਨਾਂ ਪੰਕਤੀਆਂ ਦੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਜਾਣਨ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ 'ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਾ ਮਾਨਵਵਾਦ' ਅਤੇ 'Nanak and Humanism' ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ ਹੋ।

5. ਤੁਹਾਡਾ ਇਹ ਨਿਰਨਾ ਬਿਲਕੁਲ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹੈ। ਸਚਾਈ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਪੋਸਟ ਪਾਈ ਸੀ ਜਿਸ ਸਬੰਧੀ ਮੈਂ ਕੁਝ ਸਵਾਲ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਪਰੰਤੂ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਦਾ ਸਹੀ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉੱਤਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਗੋਂ ਮੋੜਵੇਂ ਸਵਾਲ (counter questions) ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਅਣਸੁਖਾਵੇਂ ਤਜਰਬੇ ਹੀ ਪਰਾਪਤ ਹੋਏ ਹਨ।

ਸ. ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਨਿਰਨਾ 5. ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਆਪਣੀ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਮੇਰੇ ਲਈ ਹੁਣ ਕੋਈ ਹੋਰ reply ਪੋਸਟ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਨਾ ਕਰਨਾ।

ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ।

05/11/2020 at 11:42pm

Jarnail Singh

ਸ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਚਰਚਾ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ੁਕਰੀਆ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਚਰਚਾ ਦਾ ਕਿਸੇ ਬੰਨੇ ਕੰਡੇ ਲੱਗਣ ਦੇ ਕੋਈ ਆਸਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਸ਼ਖਸ ਆਪਣੀ ਕਹੀ ਹੋਈ ਗੱਲ ਤੋਂ ਹੀ ਮੁੱਕਰੀ ਜਾਏ ਤਾਂ ਫਿਰ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਮਿਸਾਲ ਹੀ ਦੇਵਾਂਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੇ ਖੁਲਾਸੇ ਕਰਨਾ ਸਮੇਂ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਹੈ।

ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਖਰੀ ਖਤ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ “ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਧਰੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ।” ਆਪਣੀ 29 ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਖੋਲ ਕੇ ਪੜ੍ਹੋ ਜਿਥੇ ਤੁਸੀਂ ਲਿਖਦੇ ਹੋ ਕਿ “ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ ਲਈ ‘ਸਚ’ ਅਤੇ ‘ਕਰਤਾਰ’ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੁਰੂ, ਸਤਿਗੁਰੂ, ਪਰਮੇਸਰ, ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ, ਪ੍ਰਭ/ਪ੍ਰਭੂ, ਵਾਹ ਗੁਰੂ, ਰਾਮ, ਹਰੀ, ਖਾਲਿਕ, ਕਾਦਰ, ਜਗਦੀਸ਼, ਪੀਤੰਬਡ ਆਦਿਕ।” ਤੁਹਾਡੇ ਦੋਨੋਂ ਬਿਆਨ ਤੁਹਾਡੇ ਅਤੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ।

ਤੁਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਅਪਹੁਦਰਾਪਣ ਸ਼ਬਦ ਅਣਸੁਖਾਵਾਂ ਜਾਂ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਕਰਦਿਆਂ ਚਲਾਕੀ ਨਾਲ ਇਸ ਦੇ ਅਣਸੁਖਾਵੇਂਪਣ ਨੂੰ ਖੁੰਡਾ ਕਰਨ ਦੀ ਅਸਫਲ ਕੋਸ਼ਿਸ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਦਾ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਇਕਤਰਫਾ ਫੇਸਲਾ ਲੈਣ ਵਲ ਰੁਚਿਤ ਹੋਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਗਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿੱਧੀ ਸਾਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਬੋਲਿਆ ਜਾਏ ਤਾਂ ਇਹਨੂੰ ਢੀਠਪੁਣਾ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ। ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਉਲਥਾ ਵੀ ਹੈੱਡਸਟ੍ਰੋਂਗ (Headstrong) ਹੈ।

ਸ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਗਰ ਤੁਸੀਂ ਲਫਜ਼ ਰੱਬ ਨਾਲ ਨਫਰਤ ਵਿੱਚ ਅੰਨ੍ਹੇ ਨ ਹੋ ਕਿ ਇਹ ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ ਕਿ ਗਰਮਤਿ ਦਾ ਰੱਬ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ ਹੈ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰੋੜਤ ਕਰਦਾ। ਪਰ ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਜੁੱਟ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ਼ਕ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਵਿਗਿਆਨਿਕ ਗੱਲਾਂ ਹੀ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ 5 ਮਈ ਵਾਲੀ ਚਿੱਠੀ ਵਿੱਚ ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ “ਹਰੇਕ ਗਲੈਕਸੀ ਦਾ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਅਤੇ ਦੂਸਰੀਆਂ ਗਲੈਕਸੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰਾ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ ਹੈ।” ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਇਸ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਦੀ ਬਣਤਰ ਵਾਰੇ ਅਗਿਆਨਤਾ ਹੈ। ਨ ਹੀ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ ਦੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰੋੜਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਖੋਚਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਤੁਹਾਡਾ ਇੱਕ ਨੁਕਾਤੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸਿਰਫ ਲਫਜ਼ ਰੱਬ ਨਾਲ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਕਰਨਾ ਹੈ ਨ ਕਿ ਗੁਰਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਬ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ ਸਮਝ ਕੇ ਪੈਸ਼ ਕਰਨਾ।

ਧੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ

ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ

05/12/2020 at 4:32pm 1 Like

Iqbal Singh Dhillon

ਸ. ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ,

ਮੈਂ ਤਾਂ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਦੀ ਦੋ ਵਾਰ ਸਮਾਪਤੀ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ ਪਰੰਤੂ ਤੁਸੀਂ ਫਿਰ ਵੀ ਮੁੜ-ਮੁੜ ਕੇ ਆ ਰਹੇ ਹੋ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਝੂਠ ਲੈਕੇ। ਚਰਚਾ ਤਾਂ ਕੰਢੇ ਲੱਗ ਹੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਪੋਸਟ ਵਿਚਲੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਵਿਖਾ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਹੋਏ

ਸਵਾਲ-ਜਵਾਬ ਦੇ ਸਿਲਸਿਲੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਜੋ ਨਿਰਨੇ ਤੁਸੀਂ ਕੱਢੇ ਸਨ ਮੈਂ ਉਹ ਸਾਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਝੂਠੇ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਫੈਸਲਾ ਤਾਂ ਪਾਠਕਾਂ ਨੇ ਆਪੇ ਹੀ ਕਰ ਲੈਣਾ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਜਿੰਨਾਂ ਚਿਰ ਤੁਸੀਂ ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਝੂਠ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਰਹੋਗੇ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਣਾ ਹੀ ਪਵੇਗਾ।

ਤੁਸੀਂ ਬੜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਝੂਠਾ ਦਾਵਾ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹੋ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਧਰੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ ਨੂੰ 'ਪ੍ਰਭੂ' ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਮੇਰੇ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਕਥਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਮੰਗਣ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਟਾਲਾ ਵੱਟਦੇ ਰਹੋ। ਹੁਣ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਜੋ ਮਿਸਾਲ ਤੁਸੀਂ ਦੇ ਰਹੇ ਹੋ ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਤੁਸੀਂ ਖੁਦ ਹੀ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਸਾਬਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਮਿਤੀ ਅਪਰੈਲ 29 ਦੀ ਆਪਣੀ ਪੋਸਟ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਕੇ ਜੋ ਟੂਕ ਤੁਸੀਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉਸ ਸਬੰਧੀ ਤੁਹਾਡਾ ਮੇਰੀ ਪੋਸਟ ਉੱਤੇ ਜਾ ਕੇ ਹੀ ਸਵਾਲ/ਕਿੰਤੂ ਕਰਨਾ ਬਣਦਾ ਸੀ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਏਧਰ ਤੁਹਾਡੀ ਪੋਸਟ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਮੈਂ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਹੁਣ, ਤੁਸੀਂ ਬਿਨਾ ਵਜਹ ਮੇਰੀ ਮਿਤੀ ਅਪਰੈਲ 29 ਵਾਲੀ ਪੋਸਟ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਜੋ ਟੂਕ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ ਉਹ ਮੇਰੀ ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਅਧਵਾਟੇ ਚੋਂ ਕੱਟ ਕੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। 'ਰੱਬ' ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਸਰਧਾਲੂ ਲੋਕ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨਾਲ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਕਰਦੇ ਆਮ ਹੀ ਵੇਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ-ਦੋ ਪੰਕਤੀਆਂ ਕੱਢ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਭਾਵ ਨੂੰ ਦਰਕਿਨਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹਨਾਂ ਪੰਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ

ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦੇਂਦੇ ਹਨ (ਇਹ ਵੀ ‘ਅਪਹੁਦਰਾਪਨ’ ਦੀ ਇਕ ਢੁੱਕਵੀਂ ਉਦਾਹਰਨ ਹੈ)। ਮੇਰੀ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਵਿੱਚੋਂ ਜੋ ਹਿੱਸਾ ਤੁਸੀਂ ਵਿਖਾ ਰਹੇ ਹੋ ਉਹ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

“ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ ਲਈ ‘ਸੱਚ’ ਅਤੇ ‘ਕਰਤਾਰ’ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੁਰੂ, ਸਤਿਗੁਰੂ, ਪਰਮੇਸਰ, ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ, ਪ੍ਰਭ/ਪ੍ਰਭੂ, ਵਾਹ ਗੁਰੂ, ਰਾਮ, ਹਰੀ, ਖਾਲਿਕ, ਕਾਦਰ, ਜਗਦੀਸ, ਪੀਤੰਬਰ ਆਦਿਕ।”

ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੇਰੀ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇਂਦੇ ਹੋਏ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੂਰੀ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

“ਕਿਰਤਮ ਨਾਮ

ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ ਲਈ ‘ਸੱਚ’ ਅਤੇ ‘ਕਰਤਾਰ’ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੁਰੂ, ਸਤਿਗੁਰੂ, ਪਰਮੇਸਰ, ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ, ਪ੍ਰਭ/ਪ੍ਰਭੂ, ਵਾਹ ਗੁਰੂ, ਰਾਮ, ਹਰੀ, ਖਾਲਿਕ, ਕਾਦਰ, ਜਗਦੀਸ, ਪੀਤੰਬਰ ਆਦਿਕ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਮ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਵਜੋਂ ਕਾਵਿਕਲਾ ਦੇ ਅਲੰਕਾਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੂਪਕ (metaphor) ਅਤੇ ਮਾਨਵੀਕਰਣ (personification) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ‘ਪਰਮਾਤਮਾ’ ਜਾਂ ਸ਼ਖਸੀ ‘ਰੱਬ’ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਸਥਿਤੀ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਵਿਚ ਹੀ

ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ‘ਕਿਰਤਮ’ (ਬਨਾਵਟੀ ਭਾਵ ਅਲੰਕਾਰੀ) ਨਾਮ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ‘ਸਤਿ’ ਨੂੰ ਹੀ ਅਸਲੀ ਨਾਮ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਰਜ ਹੈ:

ਕਿਰਤਮ ਨਾਮੁ ਕਥੇ ਤੇਰੇ ਜਿਹਬਾ॥ ਸਤਿ ਨਾਮੁ ਤੇਰਾ ਪਰਾਪੁਰਬਲਾ॥ (ਗੁਰਬਾਣੀ-ਗ੍ਰੰਥ ਪੰਨਾਂ 1083)”

ਉੱਪਰ ਆਈ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਵਿਚ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹ ਨਿਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਕਿ “ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਵਿਚ ਹੀ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ‘ਕਿਰਤਮ’ (ਬਨਾਵਟੀ ਭਾਵ ਅਲੰਕਾਰੀ) ਨਾਮ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ” ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਸਬੰਧੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਚਲਾਕੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ ਦੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਮਿਲਦੇ ਉੱਪਰ ਦਰਸਾਏ ‘ਪ੍ਰਭੂ’ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਨਾਵਾਂ ਸਬੰਧੀ ਮੇਰੇ ਇਸ ਨਿਰਨੇ ਨੂੰ ਗਾਇਬ ਕਰਨ ਦੇ ਮਨਸ਼ੇ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਵਿਚ ਕੱਟ-ਵੱਢ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਕ ਅਤੀ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ। ਸਲਾਮ ਕਰਨਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਤੁਹਾਡੀ ‘ਕਾਰੀਗਰੀ’ ਨੂੰ। ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਰੀਗਰੀ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਸਿਰ ‘ਮੁਕਰ ਜਾਣ’ ਦਾ ਨਿਰਾਧਾਰ ਦੋਸ਼ ਮੜ੍ਹਨ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਵਿਖਾਈ ਹੈ।

ਸ. ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਆਪਣੀ ਵਿਚਾਰ-ਅਧੀਨ ਪੋਸਟ ਵਿਚ ਦੂਜਾ ਵੱਡਾ ਝੂਠ ਤੁਸੀਂ ਸ਼ਬਦ ‘ਅਪਹੁਦਰਾ’ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਬੋਲ ਰਹੇ ਹੋ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਕਿ “ਅਗਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿੱਧੀ ਸਾਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਬੋਲਿਆ ਜਾਏ ਤਾਂ ਇਹਨੂੰ ਢੀਠਪੁਣਾ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ”। ਮੇਰਾ ਦਾਵਾ ਹੈ ਕਿ ‘ਅਪਹੁਦਰਾ’ ਅਤੇ ‘ਢੀਠਪੁਣਾ’ ਸਮਾਨਾਰਥਕ (synonym) ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ।

ਤੁਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਸਾਬਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਮਿਆਰੀ ਸ਼ਬਦ-ਕੋਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਹਵਾਲਾ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ ਜਾਂ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੋਰਾ ਝੂਠ ਬੋਲ ਰਹੇ ਹੋ। (ਉਂਜ ਤੁਹਾਡਾ ਇਹ ਦਾਵਾ ਵੀ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ‘ਢੀਠਪੁਣੇ’ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ‘headstrong’ ਹੋਵੇਗਾ)।

ਸ. ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਇਸ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਉੱਤੇ ਕਾਇਮ ਹਾਂ ਕਿ ““ਹਰੇਕ ਗਲੈਕਸੀ ਦਾ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਅਤੇ ਦੂਸਰੀਆਂ ਗਲੈਕਸੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰਾ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ ਹੈ।” ਮੈਂ ਤਾਂ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਵਾਰੀ ਇਹ ਵਿਗਿਆਨਕ ਨਿਯਮ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਦੇਂਦੇ ਹੋਏ ਸਮਝਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਤੁਸੀਂ ਸਮਝ ਕੇ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਡੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦਾ ਪਤਾ ਹੈ; ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਦੇ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇੱਕੋ-ਇਕ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਦੇਂਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਨੂੰ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਦੇ ਪਦਾਰਥਕ ਰੂਪ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ‘ਰੱਬ’ ਦਾ ਨਾਮ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਬਗ਼ੈਰ ਸਿੱਧਾ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ‘ਗੁਰਮਤਿ ਦਾ ਰੱਬ’ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ। ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਗਲੈਕਸੀ-ਵਿਸ਼ੇਸ਼, ਕਿਸੇ ਸੂਰਜ-ਮੰਡਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼, ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਇਕ atom ਨੂੰ ਨਿਵੇਕਲਾ ਉਪ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ ਮੰਨਣ ਨਾਲ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਇਕ ਸੰਘਟਿਤ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ (composite system) ਬਣ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡਾ ‘ਰੱਬ’ ਦੀ ਹੋਂਦ ਵਾਲਾ ਸੰਕਲਪ ਢਹਿ-ਢੇਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਤੁਹਾਡੇ ‘ਗੁਰਮਤਿ ਦਾ ਰੱਬ’ ਵਾਲੇ ਸੰਕਲਪ ਦਾ ਭੋਗ ਪਏ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ

‘ਗੁਰਮਤਿ ਵਾਲਾ ਰੱਬ’ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਖਾਤਰ ਹੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਝੂਠ ਬੋਲਣਾ ਪਏ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸ. ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਸਬੰਧੀ ਮੇਰੀ ਧਾਰਨਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਮੇਰੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਚੱਲ ਰਹੀ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ‘ਰੱਬ ਦੀ ਹੋਂਦ’ ਹੈ ‘ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ ਦਾ ਸੰਕਲਪ’ ਨਹੀਂ। ਜਦੋਂ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਲਈ ਇਹ ਵਿਸ਼ਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਉਸ ਵੇਲੇ ਏਥੇ ਵੀ ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਉਂਜ ਮੇਰੀ ਅਪਰੈਲ 29 ਵਾਲੀ ਪੋਸਟ ਵਿਚ ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਪੋਸਟ ਉੱਤੇ ਜਾ ਕੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਸਬੰਧੀ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਦੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਬਣਦਾ-ਸਰਦਾ ਉੱਤਰ ਜ਼ਰੂਰ ਦੇ ਦੇਣਾ ਸੀ। ਪਰੰਤੂ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਉਸ ਪੋਸਟ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਸ. ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਆਪਣੀ ਵਿਚਾਰ-ਅਧੀਨ ਪੋਸਟ ਦੇ ਅੰਤ ਉੱਤੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਭੱਚੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਉੱਤੇ ਨਿਰਾਧਾਰ ਦੋਸ਼ ਮੜ੍ਹਨ ਦੀ ਆਦਤ ਅਧੀਨ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਕਿ “ਤੁਹਾਡਾ ਇੱਕ ਨੁਕਾਤੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸਿਰਫ ਲਫਜ਼ ਰੱਬ ਨਾਲ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਕਰਨਾ ਹੈ ਨ ਕਿ ਗੁਰਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਬ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ ਸਮਝ ਕੇ ਪੈਸ਼ ਕਰਨਾ”। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ‘ਗੁਰਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਬ ਦੀ ਹੋਂਦ’ ਵਾਲੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦੇਂਦਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਸ ਕਾਲਪਨਿਕ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ ‘ਸਮਝ’ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਐਡਾ ਵੱਡਾ ਝੂਠ ਕਿਵੇਂ ਬੋਲ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ?।

ਇਹ ਕਾਰਜ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਵਰਗੇ ਮਹਾਂ-ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਹੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ।

ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ।

05/13/2020 at 2:37pm 1 Like

Iqbal Singh Dhillon

ਸ. ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ 'ਪਹਿਲਾ ਹਿੱਸਾ' ਵਿਚ ਸਾਮਲ 10 ਮਈ ਵਾਲੇ reply ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ

ਸ. ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਜੀ,

ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ 10 ਮਈ ਵਾਲੇ reply ਵਿਚ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਕਿ “ ਰੱਬ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਵਸਤੂ ਨਹੀਂ ਹੈ।ਉਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਹੋਂਦ ਬਾਰੇ ਜਾਨਣ ਦਾ ਵਾਹਦ ਢੰਗ ਹੈ”। ਪਰੰਤੂ ‘ਰੱਬ ਦੀ ਹੋਂਦ’ ਵਿਚਲੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਮਸਲਾ ਇਹ ਨਹੀਂ। ਮਸਲਾ ਹੋਰ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੱਕਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਨਤਕ ਤੌਰ ਤੇ ਗੱਲ ਕੀਤੇ ਬਗੈਰ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਨਿਰਬਾਹ ਕਰੀ ਜਾ ਰਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਤੁਹਾਡਾ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਉੱਤੇ ਕਿੰਤੂ-ਪ੍ਰੰਤੂ ਕਰੇ। ਮਸਲਾ ਓਦੋਂ ਖੜ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਤੌਰ ਤੇ ਪਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਇਸ ਨੂੰ ਪਰਚਾਰਨ ਵੱਲ ਤੁਰ ਪੈਂਦੇ ਹੋ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣਾ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੰਤਵ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹੋ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਦੂਸਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਹੱਕ ਪਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਦੇਣ ਅਤੇ ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਇਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗਣ। ਇਹ ਹੱਕ

ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰਾਹੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹੋ। ਅੱਜ ਦੇ ਇਸ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਯੁਗ ਵਿਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤਾਂ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਧਾਰ ਤੇ ਹੀ ਮੰਗੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅੱਜ ਇਹਨਾਂ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਦੰਮ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਕਿ 'ਇਹ ਤਾਂ ਜੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ', 'ਇਹ ਤਾਂ ਜੀ ਵਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਵਸਤੂ ਨਹੀਂ ਹੈ' ਅਤੇ 'ਇਸ ਦਾ ਤਾਂ ਸਬੂਤ ਮੰਗਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ' ਭਾਵ ਲਾਈ-ਲੱਗ ਬਣੇ ਰਹੋ, ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਬਣ ਕੇ ਜੀਣਾ ਸਿੱਖੋ, ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਨੂੰ lockdown mode ਵਿਚ ਰੱਖੋ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਖੋਪੇ ਲਗਾ ਕੇ ਚੱਲਣਾ ਸਿੱਖੋ,। ਅਜ ਤੁਸੀਂ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸੁਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਚੀਜ਼ਾਂ-ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਪਲ ਵੀ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਜਿਸ ਵਿਗਿਆਨ ਨੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਇਤਨਾ ਕੁਝ ਸਾਹਮਣੇ ਲੈ ਆਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਾਲਾ ਤੋਂ ਬਣੀਆਂ ਮਿੱਥਾਂ, ਭਰਾਂਤੀਆਂ ਅਤੇ ਮਾਨਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਲੀਆਮੇਟ ਕਰ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਉਸ ਵਿਗਿਆਨ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਚ ਵੀ ਪਰਦਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਸੁਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਤਾਂ ਖੂਬ ਮਾਣਦੇ ਹੋ ਪਰੰਤੂ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਚ ਵਿੱਚੋਂ ਉਪਜੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਦਰਕਿਨਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦੇਂਦੇ ਹੋ। ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਜਨਤਕ ਤੌਰ ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਾਲਾ 'ਰੱਬ' ਪੇਸ਼ ਕਰੋਗੇ ਤਾਂ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਚ ਉਸ 'ਰੱਬ' ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਕਰੇਗੀ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੰਗਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸਬੂਤ ਦੇਣਾ ਹੀ ਪਵੇਗਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਪਰਚਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ 'ਰੱਬ' ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵੀ ਓਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਢਹਿ-ਢੇਰੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਸੂਰਜ ਦੇ ਧਰਤੀ ਦੁਆਲੇ ਚੱਕਰ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਹਸਰ ਹੋਇਆ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਲਈ ਬਰੂਨੋ ਵਰਗਿਆਂ ਨੂੰ ਸੜ ਕੇ ਮਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ।

ਸ. ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਦਾਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਾਲੇ 'ਰੱਬ' ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਦੇਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਆਮ ਹੀ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ 'ਸਿਖ ਭਾਈਚਾਰੇ' ਵਿਚਲੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਤਰਕ-ਅਧਾਰਿਤ ਉੱਤਰ ਨਹੀਂ ਸੁੱਝਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਝਟ-ਪਟ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ

ਪੰਕਤੀਆਂ ਸੁਣਾ ਕੇ ਦਾਵਾ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਹਟਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਇਹਨਾਂ ਪੰਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਅਰਥ ਕੱਢੇ ਹੋਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਚੋਰ-ਮੋਰੀ (escape route) ਦਾ ਕੰਮ ਦੇਂਦੀ ਹੈ। ਓਧਰ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਹਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਅਕਲ/ਬੁੱਧੀ/ਬਿਬੇਕ/ਤਰਕ ਨੂੰ ਅਧਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਏਥੇ ਇਹ ਸੋਚਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਆਪਣੀ ਬੁੱਧੀ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਆਮ-ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਤੌੜ-ਮਰੋੜ ਕੇ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ, ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਾਲੇ ‘ਰੱਬ’ ਦੇ ਗੁਣ ਕਿੱਥੇ ਦੱਸੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜਾਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ‘ਰੱਬ’ ਨੂੰ ਕਿੱਥੇ ਪਰੀਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਝੱਟ ਹੀ “ੴ ਸਤਿਨਾਮੁਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ।” ਵਾਲੀ ਪੰਕਤੀ ਬੋਲ/ਲਿਖ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦੇਵੋਗੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਪੰਕਤੀ ਵਿਚ ‘ਰੱਬ’ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪਰਿਆਇਵਾਚੀ ਨਾਂਵ-ਰੂਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਏਥੇ ਹੀ ਬੱਸ ਨਹੀਂ, ਸਾਰੀ ‘ਜਪੁ ਬਾਣੀ’ ਰਚਨਾ ਵਿਚ ਕਿਧਰੇ ਵੀ ‘ਰੱਬ’ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪਰਿਆਇਵਾਚੀ ਨਾਂਵ-ਰੂਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਇਸ ਮੁੱਢਲੀ ਪੰਕਤੀ ਵਿਚ ਦਰਸਾਈ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਏਸੇ ਪੰਕਤੀ ਵਿਚ ‘ਸਤਿ’ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਦ ਕੁਝ ਪੰਕਤੀਆਂ ਛੱਡ ਕੇ ਇਸ ਹੋਂਦ ਦਾ ਨਾਮ ‘ਹੁਕਮ’ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਏਥੇ ਇਹ ਸੋਚਣਾ ਵਾਜਬ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਸੁਚੇਤ ਤੌਰ ਤੇ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ‘ਰੱਬ’ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ‘ਹੁਕਮ’ ਭਾਵ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ (cosmic order ਜਾਂ cosmic system) ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਸ. ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਠੀਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਕਿ “ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਅਨੁਸਾਰ ਅਰਥਾਉਣਾਵਾਜਬ ਨਹੀਂ”। ਫਿਰ ਤੁਸੀਂ ਖੁਦ ਹੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਅਰੰਭਕ ਪੰਕਤੀ ਨੂੰ ‘ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ’ ਦੇ ਅਰਥ ਕਿਉਂ ਦੇ ਰਹੇ ਹੋ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ? ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਗਲਤ ਅਰਥ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਏਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਏਸੇ ਪੋਸਟ

ਵਿੱਚੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸ. ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਤੁਹਾਡਾ ਇਹ ਦਾਵਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਕਿ “ਗੁਰਬਾਣੀ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅਧਿਆਤਮਕ ਗਿਆਨ ਹੈ ਕੋਈ ਅਕਾਦਮਿਕ ਡਿਸਪਲਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।” ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚਲਾ ਅਧਿਆਤਮਕ ਗਿਆਨ ਮਨੁੱਖੀ-ਸਵੈ (human self) ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ‘ਆਤਮ ਚੀਨਣ’ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਆਤਮਿਕਤਾ ਜਾਂ ਰੂਹਾਨੀਅਤ (spirituality) ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ। ਇਸਨੂੰ ਅਕਾਦਮਿਕ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਖੋਜ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਦਰਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦੀ।

ਸ. ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਅਤੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਅਧਾਰ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸਟੈਂਡ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਾਵਾਂ ਥੱਲੇ ਖੂਬ ਉਭਾਰਦੇ ਹੋ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਵੱਡਾ ਦੋਸ਼ ਹੋਵੇ। ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਸਟੈਂਡ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦੇਂਦੇ ਤਾਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਇਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ ?

ਤੁਹਾਡੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਬਿਲਕੁਲ ਹਾਸੋਹੀਣੀ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ “ਵਲੋਂ ਮਿਥਿਆ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ ਜਾਂ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਊਰਜਾ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਅਦਿਸ਼ਟ ਅਸਤਿੱਤਵ ਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ”। ਸਗੋਂ ਸਚਾਈ ਇਸ ਤੋਂ ਉਲਟ ਹੈ। ਅਜ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਵਿਚ ਦੇਖੀ-ਪਰਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ Internet ਉੱਤੇ ਵੀ ਪਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਵੀ ਬਿਲਕੁਲ ਤਰਕਹੀਣ ਹੈ ਕਿ “ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਅਧਿਆਤਮਕ ਗਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰਾ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਅਤੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ ਇਕ ਭਰਮ ਹੈ”। ਇਸ ਝੂਠ ਨੂੰ ਠੁਕ੍ਰਾ ਦੇਣ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਪੰਕਤੀ

“ਦੁਯੀ ਕੁਦਰਤਿ ਸਾਜੀਐ ਕਰ ਆਸਣੇ ਡਿਠੋ ਚਾਉ॥” ਦੇ ਗਲਤ ਅਰਥ ਕਰਨ ਤੱਕ ਵੀ ਚਲੇ ਗਏ ਹੋ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਤਾਂ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ ਦੇ ਗੁਣ ਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਉੱਤੇ ਬਲਿਹਾਰੀ/ਵਾਰੇ ਜਾਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਦੀ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਵਿਚ

ਆਰਤੀ ਹੁੰਦੀ ਨਜ਼ਰੀਂ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਵਿਚ ਨਾਦ ਵੱਜਦਾ ਪਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਪਵਨ ਨੂੰ ਗੁਰੂ, ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਮਾਤਾ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦੇਂਦੀ ਹੈ। ਅਨੇਕ ਹੋਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਮੌਜੂਦ ਹਨ।

ਸ. ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਅਸਲ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਹਿੰਦੂ ਮੱਤ ਦੀ ਵੇਦਾਂਤੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਪਰਚਾਰਕ ਹੋ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਉੱਤੇ ਠੋਸਣ ਦੇ ਕਾਰਜ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਪਰਤੀਤ ਹੁੰਦੇ ਹੋ। ਇਸ ਦਾ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਏਸੇ ਪੋਸਟ ਵਿਚ ਉਦਾਸੀਆਂ ਅਤੇ ਨਿਰਮਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਵਡਿਆਉਣ ਤੋਂ ਭਲੀ-ਭਾਤ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਵੇਦਾਂਤੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਉਦਾਸੀਆਂ ਅਤੇ ਨਿਰਮਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਹੀ ਚਾਲੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਫਰੀਦਕੋਟੀ ਟੀਕੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਜ ਤਕ ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਵਰਗੇ ਵੇਦਾਂਤੀ ਪਰਚਾਰਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਿਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਪਰਚਲਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਵਰਗੇ ਲੋਕ ਇਸ ਯਤਨ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹੋ ਕਿ ਕਿਧਰੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿਚ ਵੇਦਾਂਤ ਮੱਤ ਦੀ ਪਕੜ ਢਿੱਲੀ ਨਾ ਪੈ ਜਾਵੇ। ਤੁਹਾਡੀ ਪੋਸਟ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਬਾਕੀ ਦੇ ਨੁਕਤੇ ਵੀ ਤੁਹਾਡੀ ਅਜਿਹੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦੇ ਲਖਾਇਕ ਹਨ।

ਤੁਹਾਡੀ ਪੋਸਟ ਦੇ ਅੰਤ ਉੱਤੇ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਤੁਹਾਡੀ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਟਿੱਪਣੀ ਕਿ “ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਬਹਿਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ” ਤੁਹਾਡੇ ਅਸਲੀ ਮਨਸ਼ੇ ਨੂੰ ਭਲੀ-ਭਾਤ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰ ਦੇਂਦੀ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਚੱਲ ਰਹੀ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਸਾਰਥਕ ਹੁੰਦੀ ਨਹੀਂ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਕਿ ਲੋਕ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਚ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਅਸਲੀ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਲੈਣ ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਵਿਗਿਆਨਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਆਖਿਆ ਉੱਤੇ ਬਣੇ ਹੋਏ ਵੇਦਾਂਤੀ ਗਲਬੇ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ।

05/11/2020 at 4:20pm 1 Like

ਮਨੋਜ ਮਲਿਕ (ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸੰਪਾਦਕ ਜੀ,

ਇਸ ਅਹਿਮ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਫਰਾਹਮ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਕੋਟਿ-ਕੋਟਿ ਧੰਨਵਾਦ। ਤੁਸੀਂ ਸਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ:-

"ਸਵਾਲ ਤਾਂ ਰੱਬ ਦੀ ਹੋਂਦ ਬਾਰੇ ਸੀ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਰੱਬ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਲਝ ਗਏ। ਰੱਬ ਸ਼ਬਦ ਮੁੱਢ ਕਦੀਮ ਤੋਂ ਹੀ ਚਲਿਆ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ.....

ਮੈਂ ਇਥੇ ਇਹੋ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ "ਰੱਬ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤਾਂ ਚਲਦੀ ਰਹਿਣੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਇਸ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰੇ ਜਾਂ ਨਾਪਸੰਦ ਕਰੇ। ਜਿਵੇਂ ਭੂਤਾਂ-ਪ੍ਰੇਤਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵਜੂਦ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾ ਰਿਹੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਡਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਦੀ ਇੱਕ ਕਲਪਨਾ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ :-

"ਲੋੜ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਇਹ ਸਿੱਧ ਕਰਨ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਵਰਤਾਰਾ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਵਰਤ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕੀ ਇਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਤਾਕਤ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਹੋ ਸਾਰਾ ਕੁੱਝ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ?" ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਰੱਬ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਸਰਬ-ਵਿਆਪਕ, ਸਭ ਦੀ ਭਲਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਸਰਬ-ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਵੀ ਮੰਨਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਾਕਤਵਰ ਰੱਬ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲੁੱਟ-ਮਾਰ, ਕਤਲੋਗਾਰਤ, ਦੰਗੇ-ਫਸਾਦ, ਬਲਾਤਕਾਰ ਕਿਉਂ ਵਾਪਰਦੇ ਹਨ? ਕਿ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ? ਜਾਂ ਇਹ ਉਸਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੇਠਾਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਜੇਕਰ ਇਹ ਉਸਦੀ ਰਜਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਫੇਰ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਸਜਾ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ, ਨਾ ਉਸਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਭ "ਉਸਦੀ" ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ ਮਨੁੱਖ ਕਿਸਮਤਵਾਦੀ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੱਬ ਜਾਂ ਇਸ਼ਵਰ ਜੱਰੇ-ਜੱਰੇ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਿਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਬਗ਼ੈਰ ਦਰੱਖਤ ਦਾ ਪੱਤਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਿਲਦਾ। ਇਸ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਧੀਨ ਭੂਕੰਪ, ਹੜ, ਅਕਾਲ ਆਦਿ ਉਸਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕੋਰੋਨਾਵਾਇਰਸ (covid-19) ਜਿਹੀ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ ਇਹ "ਸਰਬ-ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਰੱਬ" ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਰੱਬ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਾਤਿਲ(mass murderer) ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਬਰਾਹਾਮਿਕ ਰਿਲੀਜ਼ਨਾਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਸੈਤਾਨ ਨੂੰ ਇਨਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਰਸਤੇ ਤੇ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਇਸੇ ਰੱਬ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਇਹਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ 18ਵੀਂ-19ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਡੇਵਿਡ ਹਯੂਮ, ਵਾਲਟੇਅਰ, ਟੋਮਸ ਪੇਨ, ਵਰਗੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਚੰਗੇ, ਭਲਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਰੱਬ ਦਾ ਕਿਆਸ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਦੇਵਵਾਦ (Deism) ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜਿਉਤਿਬਾ ਫੂਲੇ ਨੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਰੱਬ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਜਾਤਪਾਤ ਦਾ ਭੇਦਭਾਵ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਰੱਬ ਬਾਈਬਲ, ਕੁਰਾਨ ਜਾਂ ਵੇਦਾਂ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣਾ ਸੰਦੇਸ਼ (revelation) ਨਹੀਂ ਭੇਜਦਾ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਕੁਦਰਤ ਹੀ ਉਸਦੀ ਕਿਤਾਬ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨ ਰਾਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ "ਚੰਗੇ" ਰੱਬ ਦੇ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜੁਲਮੋ-ਸਿਤਮ ਕਿਉਂ ਕਾਇਮ ਹੈ? ਇਹ ਰੱਬ ਦਾ ਬਿਹਤਰ ਸੰਸਕਰਣ ਜਰੂਰ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਵਿਕਸਿਤ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਸੁਧਰਿਆ ਹੋਇਆ ਕਿਆਸ (imagination) ਮਾਤਰ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸੂਰਜ ਗ੍ਰਹਿਣ ਜਾਂ ਚੰਦਰ-ਗ੍ਰਹਿਣ ਆਪਣੇ ਨਿਅਮਿਤ ਅੰਤਰਾਲ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਅੱਜ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਵੀ ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਵਰਤਾਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਕੁਦਰਤ ਲਈ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਦ ਦੀ ਕੋਈ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਰ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਰਚਨਾਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਰੱਬ ਨੂੰ ਕਿਸ ਨੇ ਬਣਾਇਆ? ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ "ਇਨਸਾਨੀ ਬੁੱਧੀ" ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੀ, ਇਹ ਪੁਜਾਰੀ-ਵਰਗ ਦਾ ਸਵਾਲਾਂ ਤੋਂ ਭੱਜਣ ਲਈ ਇੱਕ ਕਮਜ਼ੋਰ ਤਰਕ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਕਾਲੀ ਬਿੱਲੀ ਲੱਭਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅੱਜ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕ ਇਸ ਦੇਵਵਾਦੀ (Deism) ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਤੱਕ ਪੁੱਜੇ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਪਸ਼ਚਿਮੀ ਦੇਸ਼ ਇਸ ਨੂੰ 150 ਵਰ੍ਹੇ ਪਹਿਲਾਂ ਛੱਡ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਬ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਫੰਸ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ਲੱਗ ਚੁਕਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ

ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ, ਉਹ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਿਆ, ਉਹ ਆਪਣਾ ਸੁਨੇਹਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਬਗੈਰ ਵਜੂਦ ਦੀ ਰੱਬੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਦੇਹਧਾਰੀ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ, ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ। ਇਹਿਓ ਮਾਨਵਵਾਦੀ ਸੁਨੇਹਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਸਲੀ ਮੂਲ ਗੱਲ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਰਮਕਾਂਡਾਂ ਵਿੱਚ ਚਿੰਬੜ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਏ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦਾ ਮਾਨਵਵਾਦ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਜਿਹੜਾ "ਧਰਮਸ਼ਾਲ" ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਹ "ਗੁਰਦੁਆਰੇ" ਵਿੱਚ ਰੁਮਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗੁਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਲੋੜ ਹੈ, ਉਸ ਮਨੁੱਖਵਾਦੀ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਮੁੜ ਲਿਆਉਣ ਦੀ।। ਮਨੋਜ ਮਲਿਕ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ

05/12/2020 at 12:18am 2 Likes

Makhan Singh Purewal

ਸਾਰੇ ਪਾਠਕਾਂ/ਲੇਖਕਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਰੱਬ ਦੀ ਹੋਂਦ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਆਓ ਹੁਣ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਜਿੰਨੀ ਛੇਤੀ ਹੋ ਸਕੇ ਸਮੇਟ ਕੇ ਅੱਗੇ ਵੱਲ ਵਧੀਏ। ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਹੁਣ ਕੋਈ ਵੀ ਇੱਕ ਦੂਸਰੇ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਨਾ ਕਰੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨੁਕਤਾ ਚੀਨੀ ਕਰੇ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੋ ਕੁੱਝ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ। ਕੌਣ ਕਿੰਨਾ ਠੀਕ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਇਹ ਵੀ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ। ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦੋ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੀ ਖੋਚਲ ਕਰੋ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਪੰਗਤੀਆਂ ਵਰਤ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਉਹਲੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲਕਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਕਰਿਓ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਰਥ ਹਰ ਇੱਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਨੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਹੋਰ ਖਿਲਾਰਾ ਪੈਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸ਼ਬਦ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਹੋਇਆ ਫਿਰ ਜਿਤਨੇ ਮਰਜ਼ੀ ਅਰਥ ਕਰਕੇ ਦੱਸ ਦਿਓ। ਸੰਖੇਪ ਜਿਹੇ ਸਵਾਲ ਹਨ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਜਵਾਬ ਵੀ ਸੰਖੇਪ ਢੁਕਮੇਂ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਲੰਮੇ ਲੇਖ ਨਹੀਂ। ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਚਾਰ ਡਿਲੀਟ/ਮੇਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

1- ਜਦੋਂ ਦਾ ਸੰਸਾਰ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਲੈ ਕੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਧ-ਘੱਟ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਵੀ ਹੋ

ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਬਲੈਕ ਹੋਲ ਅਤੇ ਗਲੈਕਸੀਆਂ ਬਣ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਧਰਤੀ ਤੇ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰੀ ਤਬਾਹੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਡਾਇਨਾਸੋਰ ਵਰਗੇ ਜੀਵ ਖਤਮ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਧਰਤੀ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਹਾਲੇ ਵੀ ਕਈ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਲਾਵਾ ਫਟ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਕੁੱਝ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਗਿਣਤੀ ਮਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਸੰਸਾਰੀ ਰਚਨਾ ਦਾ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅੰਤ ਪਉਣ ਦੀ ਹਾਲੇ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁੱਝ ਕੁੱਦਰਤੀਂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਦੈਵੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ?

2- ਕੀ ਕੁਦਰਤੀ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸੂਰਜ ਰੋਜ਼ ਚੜ੍ਹਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਛਿਪਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਛੋਟਾ ਗ੍ਰਹਿ ਵੱਡੇ ਗ੍ਰਹਿ ਦੀ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਧਰਤੀ ਸੂਰਜ ਦੀ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਦਿਨ ਰਾਤ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਕਰ ਕੁਦਰਤੀ ਵਰਤਾਰੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸ਼ਕਤੀ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਉਸ ਸ਼ਕਤੀ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਬੇਨਤੀਆਂ ਜਾਂ ਪਾਠ ਪੂਜਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਭਾਵ ਕਿ ਸੂਰਜ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੀ ਗੱਲ ਤਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਗੱਪੀ ਸਾਧਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇੱਕ ਲੇਖ ਲਿਖ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜਿੰਦਗੀ ਮੌਤ ਦੀ ਚਣੌਤੀ ਦੇ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ। ਪਰ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਕੀ ਪਾਠ-ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਹਵਨ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਕੋਈ ਨਾਮ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਰਟਣ ਨਾਲ, ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੋਈ ਜੱਗ ਕਰਨ ਨਾਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵਿਧੀ ਨਾਲ, ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਜੇ ਕਰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਉਸ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਹਾਲੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਦੋ ਸਵਾਲ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਹੱਲ ਹੋ ਗਏ ਤਾਂ ਰੱਬ ਵਾਲਾ ਸਵਾਲ ਆਪੇ ਹੀ ਹੱਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

05/13/2020 at 11:19am

Taranjit Singh Parmar

In reply to Makhan Singh Purewal

ਮਾਨਯੋਗ ਪੁਰੇਵਾਲ ਸਾਹਿਬ,

1. ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁੱਝ ਕੁੱਦਰਤੀ ਨਿਯਮ ਮੁਤਾਵਕ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕੋਈ ਵੀ ਦੈਵੀ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ।

2. ਇਸ ਕੁਦਰਤੀ ਕਾਰ ਨੂੰ ਅੰਖਡ ਪਾਠਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਤਰਾਂ ਦੇ ਕਰਮ ਕਾਡਾਂ ਨਾਲ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਲੋਕਾਈ ਦੀ ਲੁੱਟ ਤਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਲਗਾਤਾਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

05/13/2020 at 5:50pm 1 Like

Gurindar Singh Paul

੨੬ ਅਪ੍ਰੈਲ, ੨੦੨੦. ਨੂੰ ਸੰਪਾਦਕ ਵੱਲੋਂ ਪੋਸਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਵਾਲ, “ਰੱਬ ਦੀ ਹੋਂਦ ਬਾਰੇ ਤੁਹਾਡੇ ਕੀ ਵਿਚਾਰ ਹਨ?” ਉੱਤੇ ੨-੩ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਕਥਿਤ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪਾਠਕ/ਲੇਖਕ ਵਧੇਰੇ ਉਲਝਣਾਂ/ਚੱਕਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਦਾਸ ਦੀ ਤੁੱਛ ਸੋਚ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਰਣ ਹਨ:-

ਪਹਿਲਾ, ਸੰਪਾਦਕ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਨਿਯਮ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਾਠਕਾਂ/ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਵਿਚਾਰ ਦੇਣੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ, ਬਾਣੀਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਨਾਲ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ “ਰਬ” ਨੂੰ ‘ਕਾਲਪਨਿਕ’ ਅਤੇ “ਭੁਲੇਖਾ ਪਾਉ” ਕਿਹਾ/ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ! ਅਤੇ, ਰੱਬ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ “ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸ” ਗਰਦਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਣਖੇ ਮਨਮਤੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਤੁਕ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ!

ਦੂਜਾ, ਸੰਪਾਦਕ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਮਰੋੜ-ਤਰੋੜ ਕੇ ਨਵੇਂ ਸਵਾਲ ਘੜਣੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪੂੰ ਘੜੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸਿਰਫ਼ “ਹਾਂ” ਜਾਂ “ਨਹੀਂ” ਵਿੱਚ ਹੀ ਮੰਗਣਾ।

ਤੀਜਾ, ਏਵਾਂ ਨਿਯਮ ਹੈ: “ਦੂਸਰੇ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਜਾਂ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਉਹੀ ਕਰੇ ਜਿਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪ ਉਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ”। ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਾ

ਕਰਦਿਆਂ, ਇਕਾ-ਦੁੱਕਾ ਵਿਦਵਾਨ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਵਿਚਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੂਸਰੇ ਲੇਖਕਾਂ ਉੱਤੇ ਸਵਾਲਾਂ ਅਤੇ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਦੇ ਖੁੰਢੇ ਤੀਰ ਵਰ੍ਹਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਦਵਾਨ ਲੇਖਕਾਂ ਦਾ ਏਜੰਡਾ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਰੱਬ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਈ ਪਰਯਾਯਵਾਚੀ ਸ਼ਬਦਾਂ (ੴ, ਹਰਿ, ਰਾਮ, ਪ੍ਰਭੂ, ਈਸ, ਪਰਮੇਸਰ, ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ, ਨਿਰੰਕਾਰ, ਨਿਰੰਜਨ, ਓਅੰਕਾਰ, ਏਕੰਕਾਰ, ਸਾਹਿਬ, ਸਾਈਂ, ਜਗਦੀਸ, ਠਾਕੁਰ, ਭਗਵਾਨ, ਬੀਠਲ, ਅਗਮ, ਅਗੋਚਰ ਅਤੇ ਅੱਲਹ..... ਆਦਿ) ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਘੜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿਵਾਈ ਜਾਵੇ!!

ਪਾਠਕ/ਲੇਖਕ ਸੱਜਨੋਂ! ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਦੁਖਾਵਾਂ ਸੱਚ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਰੱਬ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਨਾ ਮੰਨਣ ਨਾਲ ਰੱਬ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੂਲ ਸਿੱਧਾਂਤਾਂ (ਧਰਮ, ਇਸ਼ਟ, ਬੰਦਗੀ, ਜਪੁ, ਸਿਮਰਨ, ਆਰਾਧਨਾ, ਭਉ ਭਗਤੀ, ਹਰਿ-ਸੇਵਾ, ਸਿਫਤ-ਸਾਲਾਹ, ਕੀਰਤਨ, ਗੁਰੂ, ਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦ, ਸਿੱਖ, ਸੰਗਤ ਅਤੇ ਸਾਧ-ਸੰਤ ਆਦਿ) ਦੀ ਵੀ ਕੋਈ ਅਹਮੀਯਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ!

ਰੱਬ ਦੀ ਹੋਂਦ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰੀ ਵਿੱਦਵਾਨ ਭੌਤਿਕ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਵੀ ਰਲਗੱਡ ਕਰਨ 'ਤੇ ਤੁਲੇ ਹੋਏ ਹਨ! ਸਿਰਫ ਇਤਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਲੋਕ ਤਾਂ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਭੌਤਿਕ ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਨੀਵਾਂ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਬਾਜ਼ਿੱਦ ਹਨ। ਪਾਠਕ ਸੱਜਨੋਂ! ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਤੱਥ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭੌਤਿਕ ਗਿਆਨ ਸਾਇੰਸ/ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ; ਪਰੰਤੂ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਗਿਆਨ ਦਾ ਸ੍ਰੋਤ ਗੁਰਮਤਿ/ਗੁਰਬਾਣੀ ਹੈ। ਅਤੇ, ਭੌਤਿਕ ਗਿਆਨ ਗਿਆਨ-ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ, ਪਰੰਤੂ ਰੱਬ ਅਗੋਚਰ ਹੈ।

05/13/2020 at 11:43am

Jarnail Singh

ਸ. ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਤੁਹਾਡੀ ਹਦਾਇਤ ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਦਿਆਂ ਮੈਂ ਸ. ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਟਿਪਣੀ ਦਾ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ। ਵੈਸੇ ਵੀ ਇਹ ਸਮੇਂ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਹੀ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਜਿਹੜੇ ਸਵਾਲ ਤੁਸੀਂ ਕੀਤੇ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਵਾਰੇ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ।

1. ਜੇ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਯਮਾ ਤਹਿਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਿਛੇ ਕੋਈ ਵੀ ਦੈਵੀ ਜਾਂ ਪਰਾਭੋਤਿਕ ਤਾਕਤ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ। ਅਜਿਹੀ ਤਾਕਤ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਜਾਂ ਹੋਂਦ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਦੇ ਉਲਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਤਾਕਤ ਦੀ ਹੋਂਦ ਕੁਦਰਤ ਤੋਂ ਅਲਹਿਦਾ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਦ ਕਿ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਾਰ ਵਾਰ ਕਰਤੇ ਬਾਬਤ ਇਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਲਿਹਾਰੀ ਕੁਦਰਤਿ ਵਸਿਆ। ਮੂਲ ਮੰਤ੍ਰ ਵਿੱਚ ਜੋ “ਸੈਭੰ” ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਕੁਝ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

2. ਕੁਦਰਤੀ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਦਲ ਸਕਦਾ। ਕਰਤੇ ਦਾ ਹੁਕਮ ਅਟੱਲ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪੁਜਾਰੀ, ਕੋਈ ਪਾਠ ਪੂਜਾ, ਕੋਈ ਅਰਦਾਸ, ਕੋਈ ਦਾਨ ਪੁੰਨ ਨਹੀਂ ਬਦਲ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ, ਬੁਝ ਕੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਚਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਅੱਜ ਕਲ ਜੋ ਕਰੋਨਾ ਦਾ ਕਹਿਰ ਵਰਤ ਰਿਹਾ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਵੀ ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਕੇ ਹੀ ਇਸ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਬਚਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਸਿਆਣੇ ਲੋਕ ਇਸ ਪਾਸੇ ਹੀ ਲਗੇ ਹੋਏ ਨੇ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਮਝੀਏ ਕਿ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਕੀ ਬਣਤਰ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਵਾਧਾ ਕਿਵੇਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਅੱਗੇ ਵੱਧਣ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਰੁਕ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਐਂਟੀ ਬਾਡੀਜ਼ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਕੁਦਰਤੀ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਸਿਰਫ ਪੁਜਾਰੀ ਵਰਗ ਦੇ ਲੁੱਟ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਹਨ। ਕਰੋਨਾ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਰਾਸਰ ਝੂਠੇ ਲੋਕ ਹਨ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਹੁਣ ਅੰਦਰ ਬੜ ਕੇ ਨ ਲੁਕਦੇ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਗਲ ਕਹਿਣੀ ਵੀ ਵਾਜ਼ਬ ਰਹੇਗੀ ਕਿ ਕਰੋਨਾ ਦੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਵੀ ਕਰਤੇ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅੰਦਰ ਹੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਪਰੋਂ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਚੀਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਰਾਰਤ ਲੱਗੇ ਪਰ ਚੀਨ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਇਹ ਕਿਉਂ ਕਰਦੇ ਨੇ ਇਸ ਭੇਦ ਨੂੰ ਸਮਝਦਿਆਂ ਹੀ ਇਹ ਸਮਝ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ

ਚੀਨ ਤਾਂ ਵਸ ਇੱਕ ਮੁਹਰੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਇਸ ਵਾਰੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਸਾਰੇ ਹੁਕਮਰਾਨ ਕਰਤੇ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅੰਦਰ ਹੀ ਵਿਚਰ ਰਹੇ ਨੇ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਰੋਗ ਵੀ ਕਰਤੇ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅੰਦਰ ਹੀ ਲਗਦੇ ਹਟਦੇ ਨੇ।

ਧੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ

ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ

05/13/2020 at 11:20pm

Iqbal Singh Dhillon

ਸੰਪਾਦਕ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ‘ਰੱਬ ਦੀ ਹੋਂਦ’ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਤੇ ਹੋਈ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਸਬੰਧੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਬਾਰੇ

ਸਵਾਲ ਨੰ 1

“ਕੀ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਕੁੱਦਰਤੀਂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਦੈਵੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ?”

ਮੇਰਾ ਉੱਤਰ:

ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਤੋਂ ਪੂਰਬਲੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲੈਕੇ, ਇਸ ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਵੇਲੇ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਦ ਅਜ ਤਕ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕੋਈ ਕੋਈ ਦੈਵੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ। ਇਸ ਸਾਰੇ ਵਰਤਾਰੇ ਵਿਚ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ (system) ਨੂੰ ‘ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ’ (Cosmic Order ਜਾਂ Cosmic System) ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ (synonym) ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ‘ਹੁਕਮ’ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ‘ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ’ ਇਕ ਸੰਘਟਿਤ (composite) ਹੋਂਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਦਾਰਥਕ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਪਦਾਰਥਕ ਅੰਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ‘ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ’

ਦੇ ਉੱਪਰ ਦਰਸਾਏ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਂਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਨੂੰ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ‘ਰੱਬ’ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ ‘ਰੱਬ’ ਨੂੰ ਅਨੇਕ ਹੋਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਾਂਗ ਕੇਵਲ ਕਿਰਤਮ (ਬਨਾਵਟੀ) ਨਾਮ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਰਤਦੀ ਹੈ। ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਇਕ ਕਾਵਿ ਰਚਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਵਿਚ ਰੂਪਕ, ਮਾਨਵੀਕਰਣ, ਬਿੰਬਾਵਲੀ, ਪਰਤੀਕ, ਮਿੱਥ ਆਦਿਕ ਵਰਗੀਆਂ ਕਾਵਿ-ਜੁਗਤਾਂ ਵਰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ‘ਰੱਬ’ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਮਾਨਵੀਕਰਣ ਅਤੇ ਮਿੱਥ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ‘ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ’ ਦੇ ਅਸਲੀ ਨਾਮ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਨਹੀਂ।

ਜੇ ਲੋਕ ਰੱਬ ਦੇ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ‘ਰੱਬ’ (ਸ਼ਖਸੀ ਜਾਂ ਪਰਮਾਤਮਾਂ ਰੂਪ ਵਿਚ) ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਂਦੇ ਹਨ ਉਹ ‘ਕਿਰਤਮ ਨਾਮ’ ਨੂੰ ਅਸਲੀ ਨਾਮ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਦਾਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਰੱਬ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਵਾਨ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ‘ਜਾਗਰੂਕ’ ਅਖਵਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਰੱਬ ਦੀ ਬਜਾਇ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਂਦੀ ਕਿਆਸਦੇ ਹਨ ਉਹ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ ਨੂੰ ਵੀ ‘ਰੱਬ’, ‘ਗੁਰਮੱਤ ਦਾ ਰੱਬ’, ‘ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਰੱਬ’ ਜਾਂ ‘ਨਿਯਮ ਦਾ ਰੱਬ’ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਕਰਕੇ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ‘ਰੱਬ’ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਚੰਬੜੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕੇਵਲ ਇਹਨਾਂ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦਵੰਦ ਵਿਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਵਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਸਗੋਂ ਇਹ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਭੰਬਲਭੂਸਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਵਹਾਰਿਕ ਪੱਖੋਂ ਦਵੰਦ ਅਤੇ ਭੰਬਲਭੂਸੇ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ‘ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ’ ਲਈ ‘ਰੱਬ’ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਤਿਆਗਣ ਵਿਚ ਹੀ ਭਲਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਸੱਜਣ ਬਗੈਰ ਕਿਸੇ ਠੋਸ ਅਧਾਰ ਦੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਬੜੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ‘ਰੱਬ’ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਚੱਲਦਾ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਬਹਿਸ ਨਾ ਛੇੜੀ ਜਾਵੇ। ਅਜਿਹੇ ਸੱਜਣਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਇਕ ਉਦਾਹਰਨ ਪੇਸ਼ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਸਵਾਰੀ ਲਈ ਘੋੜਾ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਸਾਧਨ ਹੋਇਆ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਇਸ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮੋਟਰ-ਸਾਈਕਲ ਮਕਬੂਲ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਮੋਟਰ-ਸਾਈਕਲ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ‘ਘੋੜਾ’, ‘ਟਾਇਰਾਂ ਵਾਲਾ ਘੋੜਾ’,

‘ਪੈਟਰੋਲ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲਾ ਘੋੜਾ’ ਜਾਂ ‘ਲੋਹੇ ਦਾ ਘੋੜਾ’ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ। ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ‘ਰੱਬ’ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ‘ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ’ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ‘ਰੱਬ’ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਸਵਾਲ ਨੰ. 2

“ਕੀ ਪਾਠ-ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਹਵਨ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਕੋਈ ਨਾਮ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਰਟਣ ਨਾਲ, ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੋਈ ਜੱਗ ਕਰਨ ਨਾਲ ਜਾਂ ਹੋਰ

ਵੀ ਕਿਸੇ ਵਿਧੀ ਨਾਲ, ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਪਿਛੇ ਜੇ ਕਰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਉਸ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?”

ਮੇਰਾ ਉੱਤਰ:

ਇਸ ਸਵਾਲ ਵਿਚ ਟੂਕ ‘ਕੋਈ ਹੋਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ’ ਵਿਚ ਆ ਰਹੇ ਸ਼ਬਦ ‘ਸ਼ਕਤੀ’ ਦੇ ਅਰਥ ਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਏ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਰਾਇ ਹੇਠਾਂ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

ਵਿਚਾਰ 1.: ਜੇਕਰ ਏਥੇ ‘ਸ਼ਕਤੀ’ ਤੋਂ ਭਾਵ ਕੋਈ ‘ਦੈਵੀ ਸ਼ਕਤੀ’ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਤਾਂ ਏਹੀ ਕਹਿਣਗੇ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ‘ਧਾਰਮਿਕ ਕਰਮਕਾਂਡਾਂ’ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਰਾਇ: ਨਿਸਚੇ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ‘ਸ਼ਕਤੀ’ ਕਾਲਪਨਿਕ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦੇਂਦਾ। ਮੈਂ ਅਜਿਹੀ ‘ਸ਼ਕਤੀ’ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਦੇਂਦਾ।

ਵਿਚਾਰ 2. ਜੇਕਰ ਏਥੇ ‘ਸ਼ਕਤੀ’ ਤੋਂ ਭਾਵ ਵਿਗਿਆਨਕ ਵਿਧੀ ਨਾਲ ਸਮਝਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕੁਦਰਤੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਨਾਮ ਊਰਜਾ (energy) ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਤੋਂ ਪੂਰਬਲੇ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀਆਂ, ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਅਤੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਇਸਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਹੁੰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਵਿਕਾਸ (evolution) ਦੀ ਪ੍ਰੀਕਿਰਿਆ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਨਿਰੰਤਰ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਮੰਨਦਾ ਹੈ।

ਰਾਇ: ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਊਰਜਾ (energy) ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ ਜਿਸ ਤੋਂ

ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਦੀ ਪੂਰੀ ਹਾਮੀ ਭਰਦੀ ਹੈ। ‘ਹੁਕਮਿ ਰਜਾਈ ਚਲਣਾ....’ ਦਾ ਭਾਵ ਏਹੋ ਹੀ ਹੈ (ਏਥੇ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ‘ਹੁਕਮ’ ਦਾ ਅਰਥ ‘ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ’ ਭਾਵ Cosmic System ਹੈ) ।

ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ।

05/14/2020 at 5:12am

ਮਨੋਜ ਮਲਿਕ (ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸੰਪਾਦਕ ਜੀ,

ਤੁਹਾਡੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਂਗਾ।

ਸਵਾਲ 1.

ਕੀ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁੱਝ ਕੁੱਦਰਤੀਂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਦੈਵੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ?” ਜੀ ਹਾਂ, ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਦਰਤੀ ਵਰਤਾਰਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਤੱਕ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕੋਈ ਗੈਬੀ ਜਾਂ ਰੁਹਾਨੀ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਪੁਖਤਾ ਸਬੂਤ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਨਿਰਨੇ ਤੇ ਨਹੀਂ ਪੁੱਜ ਸਕਦੇ। ਵਿਗਿਆਨ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਵਿਸ਼ਾਲ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਦਾਰਥ (Matter) ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਖਤਮ ਕਿਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕੇਵਲ ਇਸਦਾ ਰੂਪ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਲੋਹੇ ਨੂੰ ਗਰਮ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੀ ਸਾਈਕਲ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਫੇਰ ਉਸ ਨੂੰ ਟੋਟੇ-ਟੋਟੇ ਕਰ ਕੇ ਚੂਰਾ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ । ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਹੌਂਦ ਸ਼ਾਸ਼ਵਤ (infinite) ਹੈ, ਸਨਾਤਨ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਲ (force) ਵੀ ਸਦਾ ਤੋਂ ਕਾਇਮ ਹੈ। ਇਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਜੇਕਰ ਖਾਤਮਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ੍ਰਜਣਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਸਿੱਟੇ ਵੱਜੋਂ ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਕਾਇਨਾਤ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੋਂ ਕਾਇਮ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਰੱਬ ਜਾਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਇਹ ਰਚੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਇਸ ਤੋਂ

ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਰੱਬ ਕੀ ਖਾਲੀ ਬੈਠਿਆ ਸੀ! ਭੂਚਾਲ, ਵਰਖਾ, ਬਰਫਬਾਰੀ, ਜਵਾਲਾਮੁਖੀ, ਜਨਮ, ਮ੍ਰਿਤੂ, ਬੀਮਾਰੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭਦੇ ਪਿੱਛੇ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਵਿਆਖਿਆ ਹੈ। ਕੁਝ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਇਹ ਸਭ ਵਾਪਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਵਾਲ ਨੰ. 2

“ਕੀ ਪਾਠ-ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਹਵਨ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਕੋਈ ਨਾਮ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਰਟਣ ਨਾਲ, ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੋਈ ਜੱਗ ਕਰਨ ਨਾਲ ਜਾਂ ਹੋਰ

ਵੀ ਕਿਸੇ ਵਿਧੀ ਨਾਲ, ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਜੇ ਕਰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਉਸ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?”

ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਭ ਕੁੱਝ ਵਾਪਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਨਸਾਨ ਕੋਈ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੂਜਾ-ਪਾਠ, ਹਵਨ, ਪਸ਼ੂ-ਬਲੀ ਆਦਿ ਨਾਲ ਇਹ ਨਿਅਮ ਬਦਲੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਥਿਤ ਚਮਤਕਾਰ ਜਾਂ ਕਰਿਸ਼ਮੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੂਰਖ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਜਾਦੂ ਦੇ ਟ੍ਰਿਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਭ ਪੁਜਾਰੀ ਵਰਗ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਘੜੇ ਹਨ। ਇਹ ਪੂਜਾ-ਪਾਠ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਫੋਕਾ ਧਰਵਾਸੀ ਪ੍ਰਭਾਵ (placebo effect) ਜਰੂਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਕੁਦਰਤ ਮਨੁੱਖੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਨਜਰ-ਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਨਾ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤੇ ਨਾ ਨਫਰਤ। ਜੇਕਰ ਉਸਨੇ ਅੰਗੂਰ, ਸੇਬ, ਖਜੂਰ, ਆਦਿ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜਹਿਰੀਲੀ ਬੂਟਿਆਂ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਦਾਸ ਨਾਲ ਇਹ ਜਹਿਰੀਲੀ ਬੂਟਿਆਂ ਖਾਣ ਲਾਇਕ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।।

ਮਨੋਜ ਮਲਿਕ,
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

05/14/2020 at 7:40am

Iqbal Singh Dhillon

ਸੰਪਾਦਕ ਜੀ ਦੇ ਧਿਆਨ ਗੋਚਰ

ਇਸ ਪੋਸਟ ਰਾਹੀਂ ਮਾਨਯੋਗ ਸੰਪਾਦਕ ਜੀ ਦਾ ਧਿਆਨ ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਾਲ ਜੀ ਦੀ ਉੱਪਰ 13 ਮਈ ਦੀ ਪਾਈ ਹੋਈ ਪੋਸਟ ਵੱਲ ਦਿਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੋਸਟ ਵਿਚ ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਾਲ ਜੀ ਨੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਬਾਰੇ ਆਪਣਾ ਇਕਤਰਫਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ “ਕਬਿਤ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪਾਠਕ/ਲੇਖਕ ਵਧੇਰੇ ਉਲਝਣਾਂ/ਚੱਕਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਏ ਹੋਏ ਹਨ” ਭਾਵ ਉਹਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਕਿਸੇ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਪਾਠਕਾਂ/ਲੇਖਕਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨਾਂਹ-ਪੱਖੀ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ, ਉਹਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ “ਲੇਖਕ/ਪਾਠਕ ਵਧੇਰੇ ਉਲਝਣਾਂ/ਚੱਕਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਏ ਹੋਏ ਹਨ”।

ਉੱਪਰ ਦਰਸਾਏ ਅਸਲੋਂ ਹੀ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤੀ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਦ ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਾਲ ਜੀ ਨੇ ਸੰਪਾਦਕ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਬਾਰੇ ਗਲਤਬਿਆਨੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਉੱਤੇ ਕਈ ਨਿਰਾਧਾਰ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਅਨੁਚਿਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ।

ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਾਲ ਜੀ ਨੇ ਇਹ ਪੋਸਟ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਸਬੰਧੀ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਨਿਰਨੇ ਨੂੰ ਪਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮਨਸ਼ੇ ਨਾਲ ਪਾਈ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਮੇਰੀ ਸੰਪਾਦਕ ਜੀ ਨੂੰ ਸਨਿਮਰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਨਿਰਨਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਾਲ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਵਿਚਾਰ-ਅਧੀਨ ਪੋਸਟ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਨਿਆਂ/ਵਿਚਾਰਾਂ/ ਨੁਕਤਿਆਂ/ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਕਰਵਾ ਲਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਚੱਲ ਰਹੀ ਇਸ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਸਬੰਧੀ ਨਿਰਨਾ ਪਰਭਾਵਿਤ ਨਾ ਹੋ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਹੇਵੰਦ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੀ ਇਸ ਬੇਨਤੀ ਉੱਤੇ ਜ਼ਰੂਰ ਗੌਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

Gurmit Singh Dhillon

ਸੰਪਾਦਕ ਜੀਓ ,
ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਬ ਆਨੰਤ ਹੈ । ਅਗਮ ਅਗੋਚਰ ਹੈ । ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਪਰਕਾਸ਼ਮਾਨ ਹੈ । ਕਰਤਾ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਸਮੋਇਆ ਹੈ । ਕੁਦਰਤ ਰੂਪ ਹੈ । ਦਿਸਦਾ , ਅਣਦਿਸਦਾ ਪਦਾਰਥ + ਖੋਜੇ, ਅਣਖੋਜੇ ਨਿਯਮ ਸਭ ਇਸਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ । ਰੱਬ , ਕੁਦਰਤ ਜਾਂ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡੀ ਨਿਯਮ ਕਹਿਣ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣਾ ਜਰੂਰ ਆਸਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਅੱਜ ਕਲ ਜਿਆਦਾ ਲਿਖਾਰੀ ਗੁਰਮਤਿ ਵਰੁੱਧ ਧਰਮ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਬਹੁਬਚਨ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ (ਧਰਮਾਂ) ਅਤੇ ਧਰਮ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਮਜਹਬ ਨਾਲ ਜੋੜਕੇ (ਸਿੱਖ ਧਰਮ , ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ) ਬੋਲਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮੰਤਵ ਵੱਖਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਰੱਬ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਸੁਤੇ ਸਿਧ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਬੋਲਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਬਾਣੀਕਾਰਾਂ ਆਪਣੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਵੇਂ ਅਰਥ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਰੱਬ ਇਕ ਸ਼ਕਤੀ /ਐਨਰਜੀ ਜਾਂ ਕਹਿ ਲਵੋ ਸੈਭੰ ਨਿਯਮ ਹਨ ਜਿਨਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵੱਖਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਗਲ ਗੁਰਮਤਿ ਰੱਦ ਕਰਦੀ ਹੈ । ਪੂਜਾ,ਪਾਠ ਨਾਮਕ ਕੋਈ ਵੀ ਕਰਮਕਾਂਡ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਕਾਰਜਵਿਧੀ ਨੂੰ ਪਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਹਾਂ ਇਹਨਾ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਕੇ ਆਪਣੀ ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਇਹਨਾ ਅਨੁਸਾਰੀ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਧੀਆ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ।

05/14/2020 at 5:11pm

ENG DARSHAN SINGH KHALSA. AUSTRALIA

1. ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ, ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁੱਝ ਕੁੱਦਰਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ;
- . ਜੀ ਹਾਂ। ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਵਿਚ ਜੋ ਕੁੱਝ ਵੀ ਵਾਪਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਸੁੱਤੇ-ਸਿੱਧ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਾਪਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਉਂ ਕਿ ਸਾਰਾ ਵਿੱਧੀ-ਵਿਧਾਨ, ਸਿਸਟਿੱਮ, ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ,

ਅਸੂਲ, ਸਿਧਾਂਤ, (ਧਰਤੀ ਦੀਆਂ ਚੁੰਬਕੀ, ਗਰੂਤਾ ਸਕਤੀਆਂ) ਹੀ ਸੁੱਤੇ-ਸਿੱਧ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ 'ਸੈਭੰ' ਹਨ।

. ਇਸ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡੀ ਵਿੱਧੀ-ਵਿਧਾਨ, ਸਿਸਟਿੱਮ, ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ, ਅਸੂਲ, ਸਿਧਾਂਤ, ਧਰਤੀ ਦੀਆਂ ਚੁੰਬਕੀ, ਗਰੂਤਾ ਸਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਕਦੇ 'ਕੁੱਦਰਤ' ਕਦੇ 'ਰੱਬ' ਰਾਮ, ਅੱਲਾ, ਖੁਦਾ, ਭਗਵਾਨ, ਪਰਮ-ਆਤਮਾ, ਪ੍ਰਭੂ, ਠਾਕੁਰ ਵਰਗੇ ਲਕਬਾਂ/ਸੰਬੋਧਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

. 'ਗੁਰਬਾਣੀ' ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਸਿਧਾਂਤ (ੴ ਸਤਿ ਨਾਮੁ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰਵੈਰੁ ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ ਅਜੂਨੀ ਸੈਭੰ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥) . . . ਇਸੇ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰੋੜਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਸਕਤੀਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਆਕਾਰ ਨਹੀਂ ਨਿਰਆਕਾਰੀ ਹਨ। ।

. ਸਾਰਾ ਨਿਯਮ, ਸਿਸਟਿੱਮ, ਵਿੱਧੀ ਵਿਧਾਨ, ਨਿਯਮ, ਆਪਣੇ-ਆਪ ਹੀ ਫਲੀਭੂਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਰਤਾਰੇ ਵਰਤ ਰਹੇ ਹਨ। 'ਗੁਰਬਾਣੀ' ਅੰਦਰ ਇਸੇ ਫਲੀਭੂਤ ਹੋ ਰਹੇ ਸਿਸਟਿੱਮ/ਨਿਜ਼ਾਮ/ਵਿੱਧੀ ਵਿਧਾਨ ਨੂੰ 'ਗਉਂਣਾ' ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੧ ਘਰੁ ੧ ਸੋ ਦਰੁ ॥

ਸੋ ਦਰੁ ਤੇਰਾ ਕੇਹਾ ਸੋ ਘਰੁ ਕੇਹਾ ਜਿਤੁ ਬਹਿ ਸਰਬ ਸਮਾਲੇ ॥ ਵਾਜੇ ਤੇਰੇ ਨਾਦ ਅਨੇਕ ਅਸੰਖਾ ਕੇਤੇ ਤੇਰੇ ਵਾਵਣਹਾਰੇ ॥ ਕੇਤੇ ਤੇਰੇ ਰਾਗ ਪਰੀ ਸਿਉ ਕਹੀਅਹਿ ਕੇਤੇ ਤੇਰੇ ਗਾਵਣਹਾਰੇ ॥ ਗਾਵਨਿ ਤੁਧਨੋ ਪਉਣੁ ਪਾਈ ਬੈਸੰਤਰੁ ਗਾਵੈ ਰਾਜਾ ਧਰਮ ਦੁਆਰੇ ॥ . .

..... ਹੋਰਿ ਕੇਤੇ ਤੁਧਨੋ ਗਾਵਨਿ ਸੇ ਮੈ ਚਿਤਿ ਨ ਆਵਨਿ ਨਾਨਕੁ ਕਿਆ ਬੀਚਾਰੇ ॥ ਸੋਈ ਸੋਈ ਸਦਾ ਸਦੁ ਸਾਹਿਬੁ ਸਾਚਾ ਸਾਚੀ ਨਾਈ ॥ ਹੈ ਭੀ ਹੋਸੀ ਜਾਇ ਨ ਜਾਸੀ ਰਚਨਾ ਜਿਨਿ ਰਚਾਈ ॥ ਰੰਗੀ ਰੰਗੀ ਭਾਤੀ ਜਿਨਸੀ ਮਾਇਆ ਜਿਨਿ ਉਪਾਈ ॥ ਕਰਿ ਕਰਿ ਦੇਖੈ ਕੀਤਾ ਅਪਣਾ ਜਿਉ ਤਿਸ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ॥ ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੋਈ ਕਰਸੀ ਫਿਰਿ ਹੁਕਮੁ ਨ ਕਰਣਾ ਜਾਈ ॥ ਸੋ ਪਾਤਿਸਾਹੁ ਸਾਹਾ ਪਤਿ ਸਾਹਿਬੁ ਨਾਨਕ ਰਹਣੁ ਰਜਾਈ ॥੧॥੧॥

**** ਜਾਂ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਦੈਵੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ?

. ਜੀ ਨਹੀਂ ! . ਸਾਰੇ ਨਿਜ਼ਾਮ/ਸਿਸਟਿਮ/ਵਿੱਧੀ-ਵਿਧਾਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕੋਈ ਵੀ ਦੈਵੀ/ਗੈਬੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ।

. . ਨਾ, ਹੀ ਕੋਈ ਦੂਰ ਕਿਤੇ ਕਾਲਪਨਿੱਕ ਸਵੱਰਗ ਵਿਚ ਬੈਠਾ, ਇਸ ਸਿਸਟਿਮ ਨਿਯਮ ਤੰਤਰ ਨੂੰ ਕਟਰੋਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ। ਕੇਵਲ ਨਾਦਾਨ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦਾ ਭਰਮ ਭੁਲੇਖਾ ਹੀ ਹੈ।

** ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ 2:- ਕੀ ਪਾਠ-ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਹਵਨ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਕੋਈ ਨਾਮ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਰਟਣ ਨਾਲ, ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੋਈ ਜੱਗ ਕਰਨ ਨਾਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵਿਧੀ ਨਾਲ, ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਜੇ ਕਰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਉਸ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

. ##### :- ਜਿਸ ਨਿਰਗੁਣ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਕੀ ਉਹ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ਾਮਦ ਦਾ ਭੁੱਖਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਉਸਤਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ?

♦ ਜੀ ਨਹੀਂ !! ਨਿਰਗੁਣ ਸਰੂਪ (ਬ੍ਰਹਿਮੰਡੀ ਵਿੱਧੀ-ਵਿਧਾਨ, ਸਿਸਟਿਮ, ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ, ਅਸੂਲ, ਸਿਧਾਂਤ, ਧਰਤੀ ਦੀਆਂ ਚੁੰਬਕੀ, ਗਰੂਤਾ ਸਕਤੀਆਂ) ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰਾਂ ਦੀ, ਕਿਸੇ ਦੀ ਖੁਸ਼ਾਮਦ, ਚਾਪਲੂਸੀ, ਵਡਿਆਈ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਐਸਾ ਸੋਚਣਾ ਹੀ ਨਦਾਨੀ ਹੈ, ਬੇਵਕੂਫੀ ਹੈ। ਅਗਿਆਨੀ ਨਾਦਾਨ ਲੋਕ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਰਤੇ ਕਰਤਾਰ ਦੇ 'ਨਿਰਗੁਣ-ਸਰੂਪ' ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ, ਉਹੀ ਲੋਕ ਖੁਸ਼ਾਮਦਾਂ ਅਰਦਾਸਾਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਜੋਦਤੀਆਂ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਇੱਛਿਆਵਾਂ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਲੇਲਤੀਆਂ ਕੱਢਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਵਰਨਾਂ ਇਹਨਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਕਰਮਕਾਂਡਾਂ ਦੀ 'ਨਿਰਗੁਣ-ਸਰੂਪ' ਲਈ ਕੋਈ ਜਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕੋਈ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

♦ 'ਨਿਰਗੁਣ-ਸਰੂਪ' ਦੀ ਉਸਤਤ, ਵਡਿਆਈ, ਨਿੰਦਾ, ਕਰਨ-ਕਰਾਉਣ ਨਾਲ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਸੰਵਰਨਾ-ਵਿਗੜਨਾ।

♦

♦ ਹਾਂ ਜਰੂਰ!! 'ਨਿਰਗੁਣ-ਸਰੂਪ' ਨਿਰੰਕਾਰ ਦੇ ਬਣਾਏ ਵਿੱਧੀ-ਵਿਧਾਨ, ਹੁਕਮਾਂ-

ਅਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨ ਕੇ, ਉਹਨਾਂ ਅਸੂਲਾਂ-ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚੱਲਣ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖਾ ਜੀਵਨ ਵਿਚ 'ਸਚਿਆਰਤਾ' ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ** ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਾਪਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

. ##### :- ਕੀ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

♦ ਜੀ ਨਹੀਂ !! 'ਨਿਰਆਕਾਰ' ਨੂੰ ਮਨੁੱਖਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਚਾਪਲੂਸੀ, ਖੁਸ਼ਮੱਦ, ਵਡਿਆਈ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਾਸਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਖੁਸ਼ , .

. ਤਾਂ ਹੋਵੇ . . ਜੇਕਰ ਉਹ ਕੋਈ ਸਰੀਰ ਹੋਵੇ ?

♦ (((ਵਿੱਧੀ-ਵਿਧਾਨ, ਕਾਨੂੰਨ, ਅਸੂਲ, ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਆਉਣ ਨਾਲ . . . ਕਈਆਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈਆਂ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

. ਇਸ ਨਾਲ . . . ਕਾਨੂੰਨ, ਅਸੂਲ, ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ।)))

♦ ਸੋ ਐਸਾ ਹੀ 'ਨਿਰਗੁਣ-ਸਰੂਪ' ਦੇ ਬਣੇ/ਬਣਾਏ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡੀ ਵਿੱਧੀ ਵਿਧਾਨ, ਬ੍ਰਹਿਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ, ਅਸੂਲਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ।

. ##### :- ਕੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਤੇ ਆਪਣੀ ਕੋਈ ਮਿਹਰ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ?

♦ ਜੀ ਨਹੀਂ !! 'ਨਿਰਆਕਾਰ' ਦਾ ਬਣਾਇਆ ਵਿੱਧੀ ਵਿਧਾਨ, ਕਾਨੂੰਨ, ਨਿਯਮ, ਸਿਧਾਂਤ ਸਾਰਿਆਂ ਜੀਵਾਂ ਲਈ ਇਕਸਾਰ-ਬਰੋਬਰ ਹੈ। ਕੁੱਦਰਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਸੂਲਾਂ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜੀਵ ਨਾਲ ਕੋਈ ਰਿਆਇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹਮਦਰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਦੀ ਕੋਈ ਸਫਾਰਿਸ਼ ਚਾਰਾਜੋਈ ਚੱਲਦੀ ਹੈ।

♦ {{ ਦੁਨੀਆਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਉੱਪਰ ਪੱਟੀਆਂ ਬੰਨ੍ਹੀਆਂ ਸਾਫ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।}}

♦ ਠੀਕ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 'ਬ੍ਰਹਿਮੰਡੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਵਿੱਧੀ-ਵਿਧਾਨ, ਨਿਯਮਾਂ' ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜੀਵ ਨਾਲ ਕੋਈ ਹਮਦਰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੇੜਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੋਹ-ਲਿਹਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦ ਕੋਈ ਸੁਣਵਾਈ, ਚਾਰਾਜੋਈ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸੁਨਣ ਵਾਲਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਤਾਂ 'ਮਿਹਰ ਨਦਰ ਬਖਸਿਸ਼' ਕਿਸ ਨੇ, ਕਿਸ ਤੇ . . . ਕਰਨੀ ਹੋਈ ?

♦ (ਮਿਹਰ, ਬਖਸ਼ਿਸ਼, ਨਦਰ) ਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਆਪਣਾ ਕੋਈ ਖਾਸ ਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਰੇਗਾ।

♦ (ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦਾ ਨਿਰਆਕਾਰ ਸਿਰਜਨਹਾਰ ਕਰਤਾ ਕਰਤਾਰ) ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਜਮਾਤ ਦਾ ਹਮਾਇਤੀ/ ਹਮਦਰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿ ਉਹ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਿਆਦਾ ਸੁਣਦਾ ਹੈ, ਬਾਕੀ ਸ਼ੈਣੀਆਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦਾ ਹੈ। ਐਸਾ ਬਿੱਲਕੁੱਲ ਵੀ ਨਹੀਂ।

. ##### :- ਕੀ ਉਸ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕੁੱਦਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਦਲ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਦਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?

♦ ਜੀ ਨਹੀਂ !! ਮਨੁੱਖੀ ਤਰਲਿਆਂ-ਮਿੰਨਤਾਂ, ਅਰਦਾਸਾਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨਾਲ 'ਕੁੱਦਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ, ਵਿੱਧੀ ਵਿਧਾਨਾਂ, ਅਸੂਲਾਂ, ਨਿਯਮਾਂ, . . ਵਿਚ ਕੋਈ 'ਫੇਰ-ਅਦਲ-ਬਦਲ', ਬਦਲਾਅ . . . ਕਰਾ ਪਾਉਣਾ ਨਾ-ਮੁੰਮਕਿੰਨ ਹੈ, . . ਆਸੰਭਵ ਹੈ, . . . ਹੋ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।

♦ ਐਸਾ ਨਾ ਕਦੀ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

♦ ਇਹ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦਾ ਭਰਮ-ਭੁਲੇਖਾ ਹੈ।

. ##### :- ਕੀ ਉਹ ਛਲੇਡੇ ਵਾਂਗ ਕੋਈ ਵੀ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਮ ਜਪਣ ਵਾਲਿਆਂ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?

♦ ਜੀ ਨਹੀਂ !! 'ਨਿਰਆਕਾਰ' ਸ਼ਕਤੀ, ਊਰਜਾ, ਪਾਵਰ, ਨਿਯਮ, ਸਿਧਾਂਤ, ਬ੍ਰਹਿਮੰਡੀ ਨਿਯਮ ਤੰਤਰ . . . ਐਸਾ ਕੋਈ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਐਸੀਆਂ ਕਥਾ-ਕਹਾਣੀਆਂ ਨਿਰਮੂਲ ਹਨ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਅੰਦਰ ਅਜੇਹੀਆਂ ਕਥਾ-ਕਹਾਣੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਡੂੰਗਿਆਈ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਸਮਝਣ ਦੀ ਜਰੂਰਤ ਹੈ, ਕਿ ਬਾਣੀਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਕਥਾ-ਕਹਾਣੀ, ਪ੍ਰਸੰਗ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕਿਉਂ ਲੋੜ ਪਈ, ਜ਼ਿਕਰ ਕਿਉਂ ਕਰਨਾ ਕੀਤਾ, . . . ?

♦ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਸ ਮਨਸ਼ਾ, ਆਸ਼ੇ ਦੇ ਨਾਲ, ਕਿਸ, 'ਗੁਰ/ਨੁਕਤੇ-ਨਿਗਾਹ' ਨੂੰ ਜਿਆਦਾ ਨਿਖੇਰ ਕੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

♦ ਪਾਰੰਪਰਾਗਤ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਕਥਾ-ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿਚ 'ਰੱਬ' ਐਸਾ ਕਰਦਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੋ ਗੁਰਮੱਤ-ਫਲਸਫੇ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭਾਵ ਉੱਲਟ ਹੈ। ਇਸ ਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਖੀਆਂ, ਕਥਾ-ਕਹਾਣੀਆਂ ਦਾ ਉਦਾਹਰਨ ਦੇ ਕੇ, ਬਾਣੀਕਾਰਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕਿ (ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦਾ ਨਿਰਆਕਾਰ ਸਿਰਜਨਹਾਰ ਕਰਤਾ-ਕਰਤਾਰ) ਐਸਾ ਕੋਈ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਸੰਭਵ ਹੈ।

* ਇਕ ਵੀਰ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡੀ ਪਰ-ਕਿਰਿਆਵਾਂ, ਦੇ ਕਿਰਤਮ-ਨਾਵਾਂ ਦੇ ਉਲਝਨਾਂ ਵਿਚ ਨਾ ਪੈ ਕੇ, . . . ਕੇਵਲ ! ਮਨੁੱਖਤਾ, ਇਨਸਾਨੀਅਤ, ਮਨੁੱਖਾਂ/ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ, ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਕੰਮ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਉਸ ਵੀਰ ਨਾਲ ਬਿੱਲਕੁੱਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਮਨੁੱਖ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਸਾਡੇ ਕੰਮਕਾਰਾਂ ਵਿਚ, ਵਿਹਾਰਾਂ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖਤਾ/ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਝਲਕਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ 'ਮਨੁੱਖਤਾ' ਪ੍ਰਤੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਉਠਦਾ ਹੈ,ਕੀ, ਮਨੁੱਖਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਣਾ ਕੀਤਾ ਹੈ?

. ਅਸਟਰੇਲੀਆਂ ਵਿਚ ਅੱਗਾਂ ਲੱਗੀਆਂ, ਬਹੁਤ ਕੁੱਝ ਸੜ ਕੇ ਸੁਆਹ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਮਾਂ ਪਾ ਕੇ ਉਹੀ ਕੁੱਦਰਤੀ ਹਰਿਆਵਲ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। 'ਕੁੱਦਰਤ' ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਸਲੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਲੈ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

. ਇਹੀ ਕੁੱਦਰਤ ਦੀ ਸਿਫਤ ਹੈ, ਵਡਿਆਈ ਹੈ, ਖੂਬੀ ਹੈ।। ਇਸੇ ਲਈ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਉਸ (ਨਿਰਆਕਾਰ, ਸਦਾ ਸਲਾਮਤਿ ਨਿਰੰਕਾਰ, ਸਿਸਟਿੱਮ, ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ, ਵਿੱਧੀ ਵਿਧਾਨ) ਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸ਼ਿਫਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਗੁਣ ਗਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਸਿਰ ਝਕਾਉਂਦਾ ਹੈ।

. ਅਗਮ ਅਗੋਚਰ ਬੇਅੰਤ ਅਥਾਹਾ ਤੇਰੀ ਕੀਮਤਿ ਕਹਣੁ ਨ ਜਾਈ ਜੀਉ॥ ਮ5॥98॥

. ਆਪਿ ਬੇਅੰਤੁ ਅੰਤੁ ਨਹੀਂ ਪਾਈਐ ਪੂਰਿ ਰਹਿਆ ਸਭ ਠਾਈ ਸੰਤਹੁ॥ ਮ5॥916॥

. ਉਚ ਅਪਾਰ ਬੇਅੰਤ ਸੁਆਮੀ ਕਉਣੁ ਜਾਣੈ ਗੁਣ ਤੇਰੇ॥ਮ5॥802

ਧੰਨਵਾਦ।

ਇੰਜ ਦਰਸਨ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ

ਅਸਟਰੇਲੀਆ

15 ਮਈ 2020

05/14/2020 at 8:11pm

Baldev singh toronto

ਰੱਬ ਦੀ ਹੌਂਦ ਬਾਰੇ ਵੀਚਾਰ

ਸਤਿਕਾਰ ਯੋਗ ਪਾਠਕੋ ਅਤੇ ਲੇਖਕ ਸਹਿਬਾਨ ਜੀਉ ਪਿਛਲੇ ਹਫਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰੱਖਕੇ ਜੋ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯਤਨ ਮੁਤਾਬਕ ਰੱਬ ਦੀ ਹੌਂਦ ਬਾਰੇ ਜੋ ਵੀਚਾਰ ਪਰਗਟ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਪਰ ਕੋਈ ਦਾਵਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਹੀ ਸ਼ਬਦਾ ਨੂੰ ਬੜੇ ਥੋੜੇ ਅਤੇ ਸੌਖੇ ਸ਼ਬਦਾ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੇ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਰੱਬ ਦੀ ਹੌਂਦ ਬਾਰੇ ਮੁਢ ਕਦੀਮ ਤੋਂ ਚਰਚਾ ਚਲਦੀ ਆ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਹੈ। ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ ਭਰਮ ਰੂਪੀ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਅ ਤੇ ਉਸਰੇ ਫਿਰਕਿਆ ਵਲੋਂ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੱਬ ਸਿਰਜੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰੱਬ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਭੋਲੀ ਭਾਈ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾਕੇ ਲੁਟਿਆ ਅਤੇ ਕੁਟਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਲੁਟਿਆ ਅਤੇ ਕੁਟਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਨਵਤਾ ਵਿੱਚ ਵੰਡੀਆਂ ਪਾਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਆਪਣੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਖੇਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰਤ ਉਸਦੇ ਨਾਅ ਵੀ ਸਿਰਜ ਲਏ। ਜਿਵੇਂ ਰੱਬ, ਅਲਹਾ, ਠਾਕੁਰ, ਸਤਿਗੁਰ, ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਗੁਰਮੁਖਿ, ਪ੍ਰਭੂ, ਰਾਮ ਰਹੀਮ, ਬੀਠਲ, ਮੂੰਗੂ, ਜਹੋਵਾ, ਗਾਡ ਆਦਿਕ। ਕੋਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਖੱਲਸਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਖਸੀਆਂ ਨਾਲ ਜੋੜਕੇ ਸਖਸੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਰੱਬ ਰਾਮ, ਰਹੀਮ, ਸਤਿਗੁਰ, ਗਾਡ ਆਦਿਕ ਨਾਂਵਾਂ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਰੱਬ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਣਦੱਸੀ ਥਾਂ ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਅਖਾੜਾ ਲਾਈ ਬੈਠਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜੀ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਤੇ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਭਟਕਣਾ ਵਿੱਚ ਪਾ ਛੱਡਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਫਿਰਕਾ ਆਪਣੇ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਨਾਮ ਦੀ ਇਹ ਕਹਿਕੇ ਪ੍ਰਤੋਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ

ਦਿੱਤਾ ਨਾਮ ਹੈ, ਇਹ ਰੱਬ ਜੀ ਦਾ ਅਸਲ ਨਾਮ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਫਿਰਕਾ ਇਹ ਦਾਵਾ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵਾਲੀ ਵੀਚਾਰਧਾਰਾ ਅਪਣਾਉਣ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਵਾਲੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੀ ਉਸਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਪਾਤਰ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਨਾਂਵਾਂ ਦੇ ਜੋ ਸਬਦ ਅਰਥ ਹਨ ਤਕਰੀਬਨ ਮਿਲਦੇ ਜੁਲਦੇ ਹੀ ਹਨ, ਸਿਰਜਣਹਾਰ, ਪਾਲਕ, ਰੱਖਿਅਕ, ਕਿਰਪਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਸਤਿਗੁਰ, ਰੰਮਿਆ ਹੋਇਆ, ਕਰਤਾ, ਸਦੀਵੀ ਸਥਿਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਆਦਿਕ ਹਨ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਰਚਣਹਾਰਿਆਂ ਇਨਕਲਾਬੀ ਯੋਧਿਆ ਨੇ ਸਾਤਰ ਦਿਮਾਗ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਜਿਸ ਭਰਮ ਨੂੰ ਲੋਕਾਈ ਉੱਪਰ ਧਰਮ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਅ ਉੱਪਰ ਭਰਮ ਰੂਪ ਰੱਬ ਦਾ ਭਾਰ ਲੱਦਕੇ ਮਾਨਵਤਾ ਦਾ ਸੋਸਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਭਰਮ ਰੂਪ ਧਰਮ ਨੂੰ ਨਿਕਾਰਕੇ “ਸਰਬ ਧਰਮ ਮਹਿ ਸ੍ਰੇਸਟ ਧਰਮੁ ॥ਹਰਿ ਕੋ ਨਾਮੁ ਜਪਿ ਨਿਰਮਲ ਕਰਮੁ ॥” ਸਮੂਹਕ ਫਿਰਕਾ ਪ੍ਰਸਤਾ ਵਲੋਂ ਜੋ ਫਿਰਕਾ ਪ੍ਰਸਤੀ ਨੂੰ ਧਰਮ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਪ੍ਰੀਭਾਸਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਸਦੇ ਉੱਲਟ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਸੱਚ ਨੂੰ ਜੀਵਣ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਕੇ ਆਪਣੀ (ਘਸੀਪਿਟੀ) ਮਨੋਤ/ਵੀਚਾਰਧਾਰਾ ਛੱਡਕੇ ਆਪਣੇ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਸੁੱਧਤਾ ਲਿਆਕੇ (Group ism) ਨੂੰ ਤੋੜਕੇ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਫਰਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫਾਦਾਰੀ ਨੂੰ ਧਰਮ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਭਾਸਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹੈ “ਖਤ੍ਰੀਆ ਤ ਧਰਮੁ ਛੋਡਿਆ ਮਲੇਛ ਭਾਖਿਆ ਗਹੀ॥” ਸਤਿ ਸਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਜੇਕਰ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਅਰਥ ਇਹ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਿਥ ਦੇ ਉੱਲਟ। ਨਾਮੁ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਜੇਕਰ ਸਮਝੀਏ ਤਾਂ ਅਰਥ ਬਣਦੇ ਹਨ ਸੱਚ। ਮਿਥ ਇਕ ਝੂਠ ਹੈ, ਜਾਨੀ ਕਿ ਇਕ ਭਰਮ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਭਰਮ ਅੰਦਰ ਸਿਰਜਿਆ ਧਰਮ ਅਤੇ ਰੱਬ ਵੀ ਭਰਮ ਹੈ ਜਿਹੜਾਂ ਲੋਕਾਈ ਅੰਦਰ ਡਰ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਈ ਦਾ ਸੋਸਣ ਕਰਨ ਦਾ ਸਾਧਨ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਵੇਖਣਾ ਹੈ ਮਿਥੇ ਹੋਇ ਭਰਮ ਰੂਪ ਰੱਬ ਨੂੰ ਨਿਕਾਰਕੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਰਚਣਹਾਰਿਆ ਨੇ “ਸੈਭੰ” ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਕੇ ਕੇ ਸਮੁੱਚੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਆਪ ਹੋਣ ਦੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਕਰਤਾ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਵਜੋਂ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤੇ ਹਨ। ਉਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਸਿਰਜਣਹਾਰ, ਕਰਤਾ ਕਹਿ ਲਵੋਂ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ ਤੰਤਰ ਕਹਿਕੇ ਪ੍ਰੀਭਾਸਤ ਕਰ ਲਵੋਂ ਉਸਨੂੰ (cosmic system) ਕਹਿ ਲਵੋਂ ਜਾ ਮੂੰਹ ਚੜ ਚੁੱਕੇ ਸ਼ਬਦ ਰੱਬ ਜਿਸਦਾ ਕਿ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅੰਦਰ

ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਤੇ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਤੇ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਰੱਬ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਬਾਕੀ ਸ਼ਬਦ ਉਹ ਹੀ ਹਨ ਜੋ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਦੇਖਣਾ ਇਹ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਵਰਤਣ ਵਾਲੇ ਵਲੋਂ ਵਰਤਿਆ ਸ਼ਬਦ ਕਿਸ ਸੰਧਰਭ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਹੈ। ਸਤਿਗੁਰ ਸ਼ਬਦ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵੀ ਲੋਕ ਕੁਕਰਮੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵਰਤਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅੰਦਰ ਸਤਿਗੁਰ ਸ਼ਬਦ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਸਦੀਵੀ ਸੱਚ ਲਈ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸਾਤਰ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਜਾਂ ਬੋਲੀ ਵਿੱਚ ਮਨਫੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸਿਰਜੇ ਗਲਤ ਬਿੰਬਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸਹੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਭਾਸਤ ਕਰਕੇ ਮਾਨਵਤਾ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਲੱਦਿਆ ਬੋਝ ਜਰੂਰ ਉਤਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸੋ ਇਸ ਲਈ ਗੁਰਬਾਣੀ ਰਿਚੇਤਿਆ ਨੇ ਭਰਮ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਕੇ ਕੁਦਰਤਿ ਦੇ ਨਿਯਮ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਰਤ ਰਹੇ ਸੱਚ ਰੂਪ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਸਮਝਕੇ ਦਿੱਤਾ ਨਾਮ “ਧਰਮ” ਮਨੁੱਖੀ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਮਝਣ ਵਾਲੇ ਮਾਨਵ ਅੰਦਰ, ਮਰ ਚੁੱਕੀ ਮਾਨਵਤਾ ਦਾ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ (groupism) ਨੂੰ ਧਰਮ ਦਾ ਨਾਮ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਨੂੰ ਨਿਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤਿ ਅੰਦਰ ਵਰਤ ਰਹੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਆਪ ਉਪਜੇ ਨਿਯਮ, ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਕਰਤਾ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਰੱਬ (cosmic system) ਦੇ ਨਿਰਵੈਰ ਪੱਖਪਾਤੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਹਿਕੇ ਮਾਨਵਤਾ ਨੂੰ ਪਾਖੰਡ ਰੂਪੀ ਸਿਰਜੇ ਰੱਬ ਦੇ ਜੂਲੇ ਹੇਠੋ ਕੱਢਕੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਅਜਾਦ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋ ਕੇ ਵਿਚਰਣ ਪ੍ਰੇਰਦਾ ਹੈ।

ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਟੋਰਾਂਟੋ।

05/14/2020 at 10:03pm

Baldev singh toronto

ਬਾਕੀ ਕੁਦਰਤਿ ਦੇ ਨਿਯਮ ਪਿਛੇ ਕੋਈ ਕਲਪਤਿ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ

05/14/2020 at 10:16pm

ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ

ਵੀਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਜੀ,

ਇਹ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡੀ ਪਸਾਰਾ ਸਭ ਅਟੱਲ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਯਮਾਂ (ਹੁਕਮ) ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਪਸਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਣਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੀਤਾਂ, ਰਸਮਾਂ ਜਾਂ ਕਰਮ ਕਾਂਡਾਂ ਨਾਲ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਚੰਗਾ ਜਾਂ ਮਾੜਾ ਵਰਤਾਰਾ ਸਭ ਉਸ ਅਟੱਲ, ਅਸੀਮ ਤੇ ਨਿਆਕਾਰੀ ਹੁਕਮ ਦਾ ਹੀ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੁਐਤ ਬਿਨਾ ਜਗ ਰਚਨਾ ਦੀ ਖੇਡ ਚਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਕੁਦਰਤੀ ਆਪਾ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਟੱਲ ਨਿਯਮਾਂ ਨੇ ਹੀ ਬੰਨ ਰਖਿਆ ਹੈ। ਨਾਮ ਦੇ ਬਦਲਾਉ ਨਾਲ ਇਕ ਤੋਂ ਅਨੇਕਤਾ ਦੇ ਸੈਭੰ ਗੁਣ ਜਾਂ ਹੁਕਮ (ਨਿਯਮਾਂ) ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

05/15/2020 at 1:56am 1 Like

Manohar Singh Purewal

ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਦੋ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਜਵਾਬ ਇਹ ਹੈ-

ਸਾਰਾ ਪਾਸਾਰਾ ਕਿਉਂਕਿ ੧ ਤੋਂ ਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ੧ ਹੀ ਸਾਰੇ ਪਾਸਾਰੇ ਵਿੱਚ ਸਮਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਂਦ ਹੀ ਨਹੀਂ ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਾਰਾ ਕੁੱਝ ਉਸ ੧ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਜੀਵ ਇਸ ਹੁਕਮ ਬਾਰੇ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਸਕਦੇ।

ਸਾਡੇ ਕਿਸੇ ਭੀ ਕਰਮ ਕਾਂਡ ਨਾਲ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਘਟਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਵਾਪਰਨ ਵਾਲੀ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀਆਂ, ਚੜਾਵਿਆਂ ਜਾਂ ਕੋਈ ਮੰਨੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਰਸਮਾਂ ਕਰਕੇ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹਾਂ ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਫਲ ਕੀ ਹੋਣਾ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਿਸਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਉਲਾਹਮੇ ਦੇਣ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਕਰਨਾ ਹੀ ਸਚਿਆਰ ਹੋਣਾ ਹੈ।

05/15/2020 at 4:28am 1 Like

Hakam Singh

ਸ. ਮਖੱਣ ਸਿੰਘ ਜੀ,

ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ iਂਨਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਜਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਬਣ ਗਈ ਸੀ? ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਇਸ ਦਾ ਨਿਰਨਾ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ। ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੇ ਨਿਯਮ ਕਿਸ ਨੇ ਬਣਾਏ ਹੋਣਗੇ? ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਬਣ ਗਏ ਹੋਣਗੇ, ਜਾਂ ਖੁਦ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨੇ ਬਣਾਏ ਹੋਣਗੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸ਼ਕਤੀ ਨੇ? ਇਸ ਦਾ ਨਿਰਨਾ ਕਰਨਾ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਵਸ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਹਰ ਕੋਈ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਚਾਲੇ ਪਈ ਨਿਰੰਤਰ ਬਦਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਜੰਮਣ-ਮਰਨ ਦਾ ਚਕਰ ਵੀ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੋ ਜਨਮ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਨਿਸਚਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪਖੋਂ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੇ ਅੰਤ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਵੀ ਮੁਨਕਿਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਨਿਰੰਤਰ ਬਦਲ ਰਹੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੇ ਕਰਤੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਿਹਚਲ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਜ਼ਰੂਰ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸੋਚ ਦੀ ਸਮਰਥਾ ਦੀ ਸੀਮਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਸੋਚ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਖੋਜ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮਹਾਂਪੁਰਖ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੇ ਕਰਤੇ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੇ ਨਿਯਮ ਉਸੇ ਕਰਤੇ ਨੇ ਬਣਾਏ ਹਨ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਪਾਠ ਪੂਜਾ ਜਾਂ ਅਰਦਾਸਾਂ ਕੁਦਰਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਬਦਲ ਸਕਦੇ। ਪਰ ਸਮਾਜ ਦੇ ਨਿਯਮ ਬਦਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਅੰਦਾਜ਼ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਬਦਲਦੇ।

ਇਥੇ ਇਹ ਦਸਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਾਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਭਗਤਾਂ, ਸੰਤਾਂ ਅਤੇ ਧਾਰਮਕ ਗਿਆਨੀਆਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਗਤ ਦਾ ਰਟਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਇਕਤਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਭਗਤੀ ਲਹਿਰ ਦੀ ਉਪਜ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦਾ ਵਿਕਸਤ ਰੂਪ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਖੋਜ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕੁਐਂਟਮ ਮਕੈਨਿਕਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਕੁਦਰਤ ਬਾਰੇ ਡੂੰਘੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਪੁੱਜੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਪੂਰਾ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸ਼ਰੋਡਿੰਗਰ ਦੀ ਬਿਲੀ ਵੀ ਇਹੋ ਸਿੱਧ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਆਇਨਸਟਾਇਨ ਰੱਬ ਨੂੰ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਦਾ ਸੰਚਾਲਕ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੱਬ ਚੌਪੜ ਨਹੀਂ ਖੇਡਦਾ। ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਇਨਸਟਾਇਨ ਦੇ ਰੱਬ ਦੇ ਚੌਪੜ ਖੇਡਣ ਦੇ ਕਥਨ ਤੇ ਰੱਬ ਬਾਰੇ ਕੁਐਂਟਮ ਮਕੈਨਿਕਸ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੀ ਉਸ ਨਾਲ ੧੯੨੭ ਵਿਚ ਬਹਿਸ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਆਇਨਸਟਾਇਨ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਪਿਛੋਂ ਹੁਣ ਤਕ ਜਾਰੀ ਹੈ।

05/15/2020 at 9:33am 1 Like

Iqbal Singh Dhillon

In reply to Hakam Singh

ਸ. ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਜੀ,

ਮੈਂ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਦੇ ਇਸ ਪੜਾਅ ਉੱਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਪੋਸਟ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਤਿਕਰਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਪਰੰਤੂ ਤੁਸੀਂ ਸਿੱਧਾ ਸੰਪਾਦਕ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਦੋ ਸਵਾਲਾਂ ਵੱਲ ਆਉਣ ਦੀ ਬਜਾਇ ਆਪਣੀ ਵੇਦਾਂਤੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਪਰਚਾਰ ਹਿਤ ਇਸ ਪੋਸਟ ਵਿਚ ਕੁਝ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਤਿਕਥਨੀਆਂ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਸਬੰਧੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ।

ਸ. ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਬਾਰੇ ਨਿਰਨਾ ਕਰਨਾ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਵੱਸ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਕਿ “ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸੋਚ ਦੀ ਸਮਰਥਾ ਦੀ ਸੀਮਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਸੋਚ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਖੋਜ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ”। ਤੁਹਾਡੀ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਕਾਰਾਤਮਿਕ ਅਤੇ ਤਰਕਹੀਣ ਹੈ। ਕੀ ਤੁਹਾਡੀ ਸਲਾਹ ਮੰਨ ਕੇ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੂੰ ਖੋਜ ਕਾਰਜ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਵਿਗਿਆਨ ਸਬੰਧੀ ਵਿਦਿਆ ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਲਾ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਾਲੇ ਲਗਾ

ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ? ਉਹ ਵਿਗਿਆਨੀ ਮਨੁੱਖ ਹੀ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰਿਤ ਸੁਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਕ ਪਲ ਵੀ ਚੈਨ ਦਾ ਨਹੀਂ ਨਹੀਂ ਬਿਤਾ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬੇਵਜਹ ਛੁਟਿਆ ਰਹੇ ਹੋ। ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦੀ ਸੋਚ ਹੈ ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਬੌਧਿਕ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਮਲੀਆਮੇਟ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਕਿੰਤੂ-ਪ੍ਰੰਤੂ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਾ ਰਹੇ ਅਤੇ 'ਧਾਰਮਿਕ' ਕਾਰੋਬਾਰ ਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਚੱਲਦਾ ਰਵੇ। ਗੁਰਮੱਤ ਤੁਹਾਡੀ ਇਸ ਸੋਚ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਰਾਹ ਵੱਲ ਤੁਰਨ ਦੀ ਪਰੇਰਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕਦੀ Internet ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਜਾਂ YouTube ਦੀਆਂ clips ਦੇਖ ਲੈਣਾ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਥੋੜ੍ਹੇ ਹੀ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ਿਸ਼ਟੀ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਬਾਰੇ ਅਦਭੁੱਤ ਖੋਜ ਕਰ ਵਿਖਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅਗਲੇਰੀ ਖੋਜ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਸ. ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਸ਼ਿਸ਼ਟੀ ਦੇ ਅੰਤ ਦੀ ਪੂਰੀ-ਪੂਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੀ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਵੀ ਮੂਲੋਂ ਹੀ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਰਮੱਤ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਵਿਪਰੀਤ ਵੀ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨ ਸ਼ਿਸ਼ਟੀ ਦੀ ਪੁਨਰਉਤਪੱਤੀ (regeneration) ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਇਕ ਪਾਸੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਮੌਤ ਨੂੰ ਵੀ ਉਸਦੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੀ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ (Cosmic System) ਨੂੰ ਇੱਕੋ ('ੴ') ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ 'ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ' ਭਾਵ ਅਮਰ ਮੰਨਦੀ ਹੈ।

ਸ. ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਭਗਤੀ ਲਹਿਰ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਵੀ ਅਨਉਚਿਤ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਚ ਦੀ ਉਪਜ ਹੈ, ਭਗਤੀ ਲਹਿਰ ਦੀ ਨਹੀਂ।

ਸ. ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਕੁਆਂਟਮ ਫਿਜ਼ਿਕਸ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਗਲਤ ਤੱਥ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਕਿ "ਅਇਨਸਟਾਈਨ ਰੱਬ ਨੂੰ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਦਾ ਸੰਚਾਲਕ ਮੰਨਦਾ ਹੈ" ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਇਨਸਟਾਈਨ ਨੇ ਕਦੀ ਅਜਿਹਾ ਦਾਵਾ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਸਰੋਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਖੋਚਲ ਕਰੋਗੇ ਜਿੱਥੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੁਆਂਟਮ ਮਕੈਨਿਕਸ ਦੇ

ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੱਢੇ ਉੱਪਰ ਦਰਸਾਏ ਨਤੀਜਿਆਂ ਅਤੇ ਆਈਨਸਟਾਈਨ ਦੇ ਉੱਪਰ ਦਰਸਾਏ ਦਾਵੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ?

ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

05/16/2020 at 8:21pm

Gurindar Singh Paul

ਗੁਰਬਾਣੀ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ, ਪਹਿਲੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ:

ਵਿਸ਼ਵ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਵਾਪਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਕੁਦਰਤਨ ਵਾਪਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਕਰਤਾ/ਕਾਦਿਰ ਵੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ, ਮੂਲ ਮੰਤ੍ਰ ਦੇ ਅਤਿਰਿਕਤ, ਸਾਰੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ:

ਆਪੀਨੈ ਆਪੁ ਸਾਜਿਓ ਆਪੀਨੈ ਰਚਿਓ ਨਾਉ॥

ਦੁਯੀ ਕੁਦਰਤਿ ਸਾਜੀਐ ਕਰਿ ਆਸਣੁ ਡਿਠੋ ਚਾਉ॥... ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਮ:੧

ਦੂਜੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ:

ਕੁਦਰਤੀ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ, ਕਰਮਕਾਂਡਾਂ ਦੇ ਸਹਾਰੇ, ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕੁਦਰਤੀ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਕਰਮਕਾਂਡਾਂ ਸਹਾਰੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਦਲਣ ਦੀ ਮਨਮਤੀ ਸੋਚ ਦਾ ਖੰਡਣ ਸਾਰੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

05/15/2020 at 10:48am

Makhan Singh Purewal

ਹੁਣ ਤੱਕ ਜਿਹੜੇ ਪਾਠਕਾਂ/ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਆਏ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੇ ਹੀ ਇਸ ਇੱਕ ਗੱਲ ਨਾਲ ਤਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਨ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਯਮ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਰਮਾ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਪਾਠ-ਪੂਜਾ ਜਾਂ ਅਰਦਾਸਾਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨਾਲ ਬਦਲੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਜੇ ਕਰ ਬੋਝਾ ਜਿਹਾ ਫਰਕ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤੇ ਇਹ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਯਮ ਆਪਣੇ ਆਪ ਬਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁੱਝ ਕੁ ਇਹ ਵੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਪਿੱਛੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਖਰੇਵਾਂ ਸ਼ਾਇਦ

ਖਤਮ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਇਸ ਬਾਰੇ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਸ ਵੇਲੇ ਕੁੱਝ ਕਹਿਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਸਾਰੇ ਵਿਗਿਆਨੀ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਹਾਲੇ ਸਹਿਮਤ ਨਾ ਹੁੰਦੇ ਹੋਣ। ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਿੰਦਗੀ ਦਾ ਉਹ ਮੁੱਢਲਾ ਕਣ ਲੱਭ ਲਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਗੌਡ ਪਾਰਟੀਕਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਜਮੀਨ ਦੇ ਸੁਰੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਧਮਾਕੇ ਕਰਕੇ ਲੱਭਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਬਹਿਸ ਮੁੱਕ ਜਾਵੇ। ਥੋੜਾ ਕੁ ਚਿਰ ਹਾਲੇ ਹੋਰ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਪਾਠਕ/ਲੇਖਕ ਵਲੋਂ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਫਿਰ ਅਗਲੇ ਸਵਾਲ ਵੱਲ ਜਾਵਾਂਗੇ। ਜੇ ਕਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਇਸ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸਵਾਲ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਚੰਗਾ ਸੁਝਾਓ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕੁੱਝ ਸੱਜਣਾਂ ਵਲੋਂ ਕੁੱਝ ਤਲਖੀ ਭਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਜਰੂਰ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਧਮਕੀਆਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਬੈਨ ਕਰਨ ਦੀ ਨੌਬਤ ਆਈ ਹੋਵੇ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਥੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਉਹ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੇ ਹੀ ਮੇਰੇ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਅਤੇ ਸਿਆਣੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣ ਦੀ ਬਿਜਾਏ ਇਹ ਨਿਰਣਾ ਤੁਸੀਂ ਖੁਦ ਸਾਰੇ ਆਪ ਹੀ ਕਰ ਲਓ ਕਿ ਕਿਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਦੂਸਰੇ ਨਾਲ ਵਧੀਕੀ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤੇ ਹਨ।

05/15/2020 at 1:14pm

Jarnail Singh

ਸ. ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ।

1. ਇਸ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਦੇ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨ ਤਾਂ ਵਿਗਿਆਨ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਗੁਰਬਾਣੀ। ਦਰਅਸਲ ਇਹ ਨਿਯਮ ਇਸ ਪਸਾਰੇ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਨਮੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬਿੱਗ ਬੈਂਗ ਜਾਂ ਪਸਾਰੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਅਵਸਥਾ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨ ਅਸੀਮ ਘਣਤਾ ਜਾਂ ਸਿੰਗੂਲੈਰਟੀ

(ਸਨਿਗੁਲਰਟਿ) ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਇਸ ਨੂੰ ਏਕੰਕਾਰ ਜਾਂ ੴ ਜਾਂ ਸੁੰਨ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਆਸ ਅਰਾਈਆਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਗਰ ਦੁਵਾਰਾ ਬਿੱਗ ਬੈਂਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਫਿਰ ਵੀ ਹੁਣ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮ ਹੀ ਹੋਣਗੇ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ। ਇਸ ਵਾਰੇ ਦੋਨੋਂ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਸਹਿਮਤ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਪਸਾਰਾ ਕਈ ਵਾਰ ਫੇਲ ਅਤੇ ਸਿਮਟ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

2. ਇਸ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਦੇ ਬੱਝਵੇ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਚਲੱਣ ਦਾ ਇਹ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਵੀ ਇਹੀ ਸੋਚ ਸੀ ਕਿ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਲੈਪਲਾਸ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਨਪੋਲੀਅਨ ਨੂੰ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਪਰ ਕੁਐਂਟਿਮ ਫਿਜ਼ਿਕਸ ਨੇ ਇਸ ਸਿੱਧ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਰ ਕਾਰਜ ਦੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਿੱਟੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਚਲ ਰਹੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਟੀਵਨ ਹਾਕਿੰਗ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ ਦਿ ਗਰੈਂਡ ਡੀਜ਼ਾਇਨ ਵਿੱਚ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕਿ “Quantum physics might seem to undermine the idea that nature is governed by laws, but that is not the case. Instead it leads us to accept a new form of determinism: given the state of a system at some time, the laws of nature determine the probabilities of various futures and pasts rather than determining the future and past with certainty.” ਇਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਮਿਸਾਲ ਨਾਲ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਮੰਨ ਲਉ ਕੋਈ ਆਦਮੀ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਰੋਨਾ ਦੇ ਰੋਗਾਣੂ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਕਈ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲ ਸਕਦੇ ਨੇ। ਮਸਲਨ

- ◆ ਉਹ ਆਦਮੀ ਕਰੋਨਾ ਦਾ ਮਰੀਜ਼ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ
- ◆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਉਸ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਇੰਨਾ ਵਧੀਆ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਹ ਬੀਮਾਰ ਨ ਹੋਵੇ।
- ◆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਹ ਕੁਝ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਬੀਮਾਰ ਹੋਵੇ।

♦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਹ ਆਪ ਬੀਮਾਰ ਨ ਹੋਵੇ ਪਰ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਸਕੇ ਸਬੰਧੀ ਨੂੰ ਇਹ ਰੋਗਾਣੂ ਦੇ ਦੇਵੇ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਵੀ ਅਨੇਕਾਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਹੀ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਕੁਦਰਤ ਦੇ

ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਹੀ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

3. ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੁਐਟਿਮ ਫਿਜ਼ਿਕਸ ਦੇ ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਾ ਅਗੰਮ ਅਗੋਚਰ ਹੋਣਾ ਕਹਿ ਕੇ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਕੁਝ ਸ਼ਾਤਰ ਲੋਕ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਰਤ ਕਰਾਮਾਤੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਨੇ। ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਬ ਦੇ ਰੰਗ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਰੱਬ ਦੇ ਰੰਗ ਪਰ ਪੁਜਾਰੀ ਲੋਕ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਰੰਗ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।

4. ਗੁਰਬਾਣੀ ਬੇਸ਼ੱਕ ਸਾਰੀ ਕਾਇਨਾਤ ਵਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਧਰਤੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਧਰਤੀ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਅਤੇ ਹੱਲ ਦੱਸਦੀ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚਲਾ ਧਾਤ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਅਤੇ ਡਾਰਵਿਨ ਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਮਿਲਦੇ ਨੇ। ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਤੁਲਨਾਤਮਿਕ ਅਧਿਐਨ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦਿਲਚਸਪ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਰੱਬ ਨੇ ਚਾਹਿਆ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਮਾਰਗ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਅੱਗੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਾਂਗਾ।

ਧੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ

ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ

05/15/2020 at 5:01pm

gurbachan singh panwan

ਦੋ ਸਵਾਲ

1 ਤੂਫਾਨਾਂ ਦਾ ਅਉਣਾ, ਮੀਹਾਂ ਦਾ ਵਰ੍ਹਣਾ, ਹਵਾ ਦਾ ਵਗਣਾ, ਭੁਚਾਲ ਆਉਣੇ, ਜਵਾਲਾ ਮੁੱਖੀ ਫਟਣੇ, ਸੋਕਾ ਪੈਣਾ, ਜੰਗਲਾਂ ਵਿਚ ਅੱਗਾਂ ਲਗਣੀਆਂ, ਫਿਰ ਜੰਗਲਾਂ ਦਾ ਅਬਾਦ

ਹੋਣਾ, ਸੂਰਜ ਦਾ ਚੜ੍ਹਨਾ ਡੁਬਣਾ, ਤਾਰੇ ਟੁੱਟਣੇ, ਪੱਤਿਆਂ ਦਾ ਝੜਨਾ, ਨਵੇਂ ਆਉਣੇ ਜਾਂ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਸਾਡੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਹ ਇਕ ਸਦੀਵ ਕਾਲ ਬੱਝਵੀਂ ਨਿਯਮਾਵਲੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਪਸਾਰਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਪਸਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਰੇ ਪਸਾਰੇ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਹੋਰ ਵੱਖਰਾ ਸੱਚ ਖੰਡ ਜਾਂ ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ‘ਭੈ’, ‘ਹੁਕਮ’ ਤੇ ‘ਨਿਰੰਕਾਰ’ ਆਦਿ ਕਹਿਆ ਹੈ--

ਭੈ ਵਿਚਿ ਸੂਰਜੁ ਭੈ ਵਿਚਿ ਚੰਦੁ॥ ਕੋਹ ਕਰੋੜੀ ਚਲਤ ਨ ਅੰਤੁ॥

ਸਗਲਿਆ ਭਉ ਲਿਖਿਆ ਸਿਰਿ ਲੇਖੁ॥ ਨਾਨਕ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰੰਕਾਰੁ ਸਚੁ ਏਕੁ॥1॥

ਸਲੋਕ ਮ: 1 ਪੰਨਾ 464

2 ਇਸ ਸਦੀਵ ਕਾਲ ਬੱਝਵੀਂ ਨਿਯਮਾਵਲੀ ਨੂੰ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ ‘ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਕਰਮ ਕਾਂਡਾਂ ਜਾਂ ਤਰਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ—ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਾਕ ਹੈ—
ਨਾ ਤੂ ਆਵਹਿ ਵਸਿ ਬਹੁਤੁ ਘਿਣਾਵਣੇ॥

ਪੰਨਾ 962

ਕਬੀਰ ਸਾਹਿਬ ਤਾਂ ਏਥੋਂ ਤਕ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ—ਲੋਗਨ, ਰਾਮੁ ਖਿਲਉਨਾ ਜਾਨਾਂ ॥1॥

ਇਸ ਵਿਸ਼ਾਲ ਪਸਾਰੇ ਦੀ ਅਨੁਭਵਤਾ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਆਖਦੇ ਹਨ—
ਬਲਿਹਾਰੀ ਕੁਦਰਤਿ ਵਸਿਆ ॥ ਤੇਰਾ ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਈ ਲਖਿਆ॥

ਸਲੋਕ ਮ: 1 ਪੰਨਾ 469

ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਹਰੇਕ ਮਜ਼ਹਬ ਹਰੇਕ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ੈਲੀ ਹੈ ਤੇ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜ ਹਨ। ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੇ ਲੋਕਧਾਰਾ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਸਬਦਾਵਲੀ ਵਰਤ ਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਜੀਵਨ ਵਿਚ “ਸਚਿਆਰ ਮਨੁੱਖ” ਬਣਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਵ ਰੱਖਿਆ ਹੈ।

ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਪੰਨਵਾਂ

05/16/2020 at 4:13am

Iqbal Singh Dhillon

ਸੰਪਾਦਕ ਜੀ ਦੀ 15 ਮਈ ਵਾਲੀ ਪੋਸਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ

ਮਾਨਯੋਗ ਸੰਪਾਦਕ ਜੀ,

ਤੁਸੀਂ ਵਧਾਈ ਦੇ ਪਾਤਰ ਹੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਬੜੇ ਹੀ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਭਾਲਿਆ ਅਤੇ ਸਮੇਟਿਆ ਹੈ।

ਤੁਹਾਡੀ ਉੱਪਰ 15 ਮਈ ਵਾਲੀ ਪੋਸਟ ਵਿਚ ਦੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨੁਕਤੇ ਉੱਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਬਾਰੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਉੱਤੇ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਨੁਕਤਾ 'ਕਰਤਾ' ਬਾਰੇ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ 'ਗੌਡ ਪਾਰਟੀਕਲ' ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ।

ਕਰਤਾ

ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਰਤਾ ਭਾਵ ਇਸ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਹਿਤ ਬੜੀ ਸ਼ਿੱਦਤ ਨਾਲ ਖੋਜ ਅਰੰਭੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਥੋੜੇ ਹੀ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਤਸਵੀਰ ਸਾਹਮਣੇ ਲੈ ਆਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਗਲੀ ਖੋਜ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਕਾਰਜਸ਼ੈਲੀ ਅਤੇ ਮਜ਼ਹਬ (religion) ਦੇ ਵਰਤਾਰੇ ਵਿਚ ਢੇਰ ਸਾਰਾ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵਿਗਿਆਨ ਕੋਈ ਖੋਜ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਆਪਣੀ ਖੋਜ ਦੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਪਰੀਕਲਪਨਾ (hypothesis) ਜਾਂ ਅਨੁਮਾਨ ਘੜ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਗਲੇਰੀ ਖੋਜ ਵਿਚ ਜੁੱਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮਜ਼ਹਬਾਂ ਦੇ ਆਗੂ ਆਪਣੇ ਕੁਝ ਅਨੁਮਾਨ ਤਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦੇਂਦੇ ਹਨ ਪਰੰਤੂ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤਜਰਬਾਕਾਰੀ (experimentation) ਰਾਹੀਂ ਪਰਖਣ ਦੀ ਬਜਾਇ ਅੰਤਿਮ ਸੱਚ ਮੰਨ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਗਲੇਰੀ ਖੋਜ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ। ਜਦੋਂ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਮਜ਼ਹਬ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਨੁਮਾਨ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਸਾਬਿਤ ਕਰ ਦੇਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਮਜ਼ਹਬਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲੋਕ ਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਭੰਡਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਆਪ ਉਹ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀਆਂ ਲੱਭਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੁਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਖੂਬ ਮਾਣ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ, ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਦੇ 'ਕਰਤਾ' ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਏਸੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਵਾਚਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਮਜ਼ਹਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕੁਦਰਤੀ ਵਰਤਾਰੇ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਕਰਕੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੁਦਰਤੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਰਕੇ ਕਾਲਪਨਿਕ ਦੇਵੀ-ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਘੜ ਲਈ। ਪਰੰਤੂ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਕੇਵਲ ਇਕ ਅਨੁਮਾਨ ਹੀ ਰਿਹਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਜ ਤਕ ਕਿਸੇ ਨੇ ਤਜਰਬਾਕਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਕਿਸੇ ਦੇਵੀ-ਦੇਵਤੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਸਮਾਂ ਬੀਤਣ ਨਾਲ ਇਹਨਾਂ ਕਲਪਿਤ ਦੇਵੀ-ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਉੱਤੇ ਇਕ ਸਰਵਸ਼ਕਤੀਮਾਨ 'ਰੱਬ' ਦੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਦਾ 'ਕਰਤਾ' ਮੰਨ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਮਾਨਤਾ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ 'ਵਿਸ਼ਵਾਸ' ਵਿਚ ਬਦਲ ਗਈ ਅਤੇ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਰ ਪੀੜ੍ਹੀ ਚੱਲਦੀ ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਵਚੇਤਨ (sub-conscious) ਵਿਚ ਘਰ ਕਰ ਗਈ। ਮਜ਼ਹਬਾਂ ਨੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਚ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਲਾਹੇਵੰਦ ਸਾਧਨ ਬਣ ਗਿਆ। ਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਕੇਵਲ ਢਾਈ ਕੁ ਸੌ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੀ ਮਜ਼ਹਬੀ ਗਲਬੇ ਤੋਂ ਸੀਮਿਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਿਜ਼ਾਤ ਮਿਲੀ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਹੁਣ ਇਹ ਇਸ ਕਾਬਿਲ ਹੈ ਕਿ ਮਜ਼ਹਬ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਤੋਂ ਪਰਦਾ ਚੁੱਕ ਸਕੇ। ਵਿਗਿਆਨ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਤਾਰਕਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਤੋਂ ਪਰਦਾ ਚੁੱਕ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ 'ਕਰਤਾ' ਵਾਲੇ ਨੁਕਤੇ ਬਾਰੇ ਸਚਾਈ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਇਹ ਹੁਣ 'ਜਾਗਰੂਕ' ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੇ ਸੋਚਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਚਾਈ ਜਾਣਨ ਲਈ ਵਿਗਿਆਨਕ ਖੋਜਾਂ ਉੱਤੇ ਟੇਕ ਰੱਖਣੀ ਹੈ ਕਿ ਮਜ਼ਹਬ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦਾ ਭਾਰ ਢੋਂਦੇ ਹੋਏ ਭੰਬਲਭੂਸੇ ਵਿਚ ਹੀ ਫਸੇ ਰਹਿਣਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵਿਗਿਆਨੀ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਊਰਜਾ (energy) ਨੂੰ ਇਸ ਉਤਪੱਤੀ ਦਾ ਸਰੋਤ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ ਵਿਚ ਊਰਜਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ, ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਦਾ ਅਜੋਕਾ ਰੂਪ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਦਾ ਇਹ ਸਾਰਾ ਵਰਤਾਰਾ ਇਕ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ (system) ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪਰਗਟ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਚੱਲਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੋ ਊਰਜਾ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ ਦਾ ਇਕ ਘੱਟਕ (component) ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਉਤਪੱਤੀ ਦਾ ਸਬੱਬ ਵੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ

‘ਕਰਤਾ’ ਬਾਰੇ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪਸ਼ਟ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ (Cosmic System) ਨੂੰ ‘ਇੱਕੋ’ (ੴ) ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕਤਾ (singularity) ਅਤੇ ਸੰਘਟਿਤ ਰੂਪ (composite form) ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿਆਸਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿਚ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀਆਂ, ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਊਰਜਾ (cosmic energy), ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਅਤੇ ਪਸਾਰ, ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਦੇ ਪਾਸਾਰ (dimensions), ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਅਤੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਦਾ ਨਿਰੰਤਰ ਵਿਕਾਸ (evolution) ਆਦਿਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਦੇ ਕਰਤਾ ਦੀ ਹੋਂਦ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਤੋਂ ਵੱਖ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਦੇ ਘੱਟਕ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਹੀ ਹੈ। ‘ਸੈਭੰ’ ਦਾ ਅਰਥ ਏਹੋ ਹੀ ਹੈ ਭਾਵ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ ਆਪ ਹੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਇਹ ‘ਕਰਤਾ’ ਕੋਈ ਮਜ਼ਹਬਾਂ ਵਾਲਾ ਕਿਸੇ ਅੱਡਰੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਿਚਰਨ ਵਾਲਾ ਕਾਲਪਨਿਕ ਪਾਤਰ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਯਥਾਰਥ-ਅਧਾਰਿਤ ਹੋਂਦ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਚ ਦਾ ਉਪਯੋਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ‘ਕਰਤਾ’ ਵਾਲੇ ਘੱਟਕ (component) ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਨੁਕਤਿਆਂ ਉੱਤੇ ਖੋਜ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬੁੱਧ-ਬਿਬੇਕ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਉੱਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਉੱਤੇ ਸਮਾਂ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ ਮਾਨਵਵਾਦੀ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿਚ ਲਗਾਉਣਾ ਬਿਹਤਰ ਸਮਝਿਆ। ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਦੇ ਕਰਤਾ ਸਬੰਧੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦਾ ਸਾਰ ਏਹੀ ਹੈ ਕਿ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਦਾ ਕਰਤਾ ਬ੍ਰਹਮੰਡੀ ਨਿਯਮ-ਤੰਤਰ ਹੀ ਹੈ ਜੋ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਇਸ ਉਤਪੱਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਹੋ ਜਾਣ ਉਪਰੰਤ ਵੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਵਿਚ ਕਿਰਿਆਤਮਿਕ ਵਰਤਾਰਾ ਨਿਰੰਤਰ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਏਥੇ ਦਿੱਤਾ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜੇਕਰ ਅੱਜ ਦੇ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ‘ਕਰਤਾ’ ਨੂੰ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਕੇ ਵੇਖਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਸੋਚ ਮਜ਼ਹਬਾਂ ਵਾਲੀ ਹੀ ਹੋ ਨਿਬੜਦੀ ਹੈ ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਵਿਚ ਕਿੰਨਾਂ ਵੀ ‘ਜਾਗਰੂਕ’ ਹੋਣ ਦਾ ਵਿਖਾਵਾ ਕਰਦਾ ਰਵੇ। ਇਸ ਸੋਚ ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਮਨੁੱਖ, ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ‘ਕਰਤਾ’ ਨੂੰ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੋਂਦ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ

ਚਿਤਵਦਾ ਹੋਇਆ ਇਸ ਲਈ 'ਰੱਬ' ਨਾਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵੱਲ ਹੀ ਰੁਚਿਤ ਰਹੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਮੁੱਢਲੀ ਗਲਤੀ 'ਕਰਤਾ' ਨੂੰ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕਰਕੇ ਵੇਖਣ ਵਿਚ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸ਼ਬਦ 'ਰੱਬ' ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ।

ਗੌਡ ਪਾਰਟੀਕਲ

'ਗੌਡ ਪਾਰਟੀਕਲ' (God Particle) ਇਕ ਅਤੀ ਵਿਚਿੱਤਰ ਸ਼ਬਦ-ਬਣਤਰ ਹੈ। ਨਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਸ਼ਬਦ-ਬਣਤਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ 'ਰੱਬ' ਭਾਵ God ਨਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਣੂ (particle) ਬਾਰੇ ਹੋਈ ਕਿਸੇ ਖੋਜ ਨਾਲ। ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਸ਼ਬਦ-ਬਣਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹਿੱਗਜ਼ (Peter Higgs) ਨਾਮ ਦੇ ਉਸ ਵਿਗਿਆਨੀ ਨੇ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵੱਲੋਂ ਅਣੂ ਬਾਰੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਇਕ ਪਰੀਕਲਪਨਾ (hypothesis) ਨਾਲ ਇਸ ਸ਼ਬਦ-ਬਣਤਰ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ('ਅਣੂ' ਨੂੰ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਰੂਪ ਮੰਨਿਆਂ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਹੁਣ ਤਕ ਅਣੂ ਤੋਂ ਵੀ ਛੋਟੇ ਰੂਪ ਖੋਜ ਲਏ ਗਏ ਹਨ)। ਅਸਲ ਵਿਚ 1964 ਵਿਚ ਹਿੱਗਜ਼ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਇਕ ਅਨੁਮਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਅਣਦਿੱਖ ਅਣੂ boson ਦੀ ਹੋਂਦ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਅਤੇ ਪਸਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਰੰਭ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਜਿਤਨਾ ਹੀ ਖੇਤਰ (field) ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਤਪੱਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਰੰਭ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਨੇ ਪਦਾਰਥ (mass) ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਤਾਰੇ, ਗ੍ਰਹਿ, ਉੱਪ-ਗ੍ਰਹਿ ਆਦਿਕ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਏ। ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਅਣਦਿੱਖ ਅਣੂ ਨੂੰ Higgs Boson ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ। ਪਰੰਤੂ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਖੋਜ ਵਿਚ ਨਾ ਬਦਲ ਸਕਿਆ ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਅਣੂ ਦੀ ਖੋਜ ਲਈ ਸਿਰਤੋੜ ਯਤਨ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇ। 1993 ਈਸਵੀ ਵਿਚ ਲੈਡਰਮੈਨ (Leon M. Lederman) ਨਾਮ ਦੇ ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਗਿਆਨੀ ਨੇ Higgs Boson ਨੂੰ God Particle ਦਾ ਨਾਮ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਲੈਡਰਮੈਨ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸ਼ਬਦ-ਬਣਤਰ ਵਿਚ God ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮਜ਼ਾਕੀਆ ਲਹਿਜੇ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਇਸ ਸੋਚ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਰੱਬ (God) ਦੀ ਹੋਂਦ ਕੇਵਲ ਕਾਲਪਨਿਕ ਹੈ ਓਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁਣ ਤੱਕ Higgs Boson ਦੀ ਹੋਂਦ ਵੀ ਕਾਲਪਨਿਕ ਚੱਲੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਅਣਦਿੱਖ ਹੋਂਦ ਦੀ

ਖੋਜ ਉੱਤੇ ਇਤਨਾ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਤਨੀ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਤਨਾ ਪੈਸਾ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਸੋ ਸ਼ਬਦ-ਬਣਤਰ 'God Particle' ਵਿਚ God ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ 'ਰੱਬ' ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ। ਸਗੋਂ ਇਹ ਵਰਤੋਂ Higgs Boson ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ 'ਰੱਬ' ਦੀ ਹੋਂਦ ਉੱਤੇ ਵਿਅੰਗ ਕੱਸਣ ਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਂਜ, 2012 ਈਸਵੀ ਵਿਚ ਜੈਨੇਵਾ (ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ) ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਥਿਤ CERN ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ Higgs Bason ਦੀ ਖੋਜ ਦਾ ਦਾਵਾ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਅਣੂ ਹੁਣ 'God Particle' ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ।

ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

05/16/2020 at 6:38am

Makhan Singh Purewal

ਸਾਰੇ ਪਾਠਕਾਂ/ਲੇਖਕਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਧੰਨਵਾਦ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਰੱਬ ਦੀ ਹੋਂਦ ਵਾਲੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਹਿਮ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਆਪਾਂ ਸਾਰੇ ਰਲ ਕੇ ਹੁਣ ਛੇਤੀ ਹੀ ਗੁਰਮਤਿ ਵਾਲੇ ਰੱਬ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਭਾਵ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਵਾਲੀ ਇਸ ਬਿਊਰੀ ਦੀ ਕੋਈ ਠੀਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਘੜਨ/ਮਿਥਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਇਦ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਹੀ ਜਾਵਾਂਗੇ।

ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਹਫ਼ਤੇ ਮੇਰੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਰਾਤ ਦੀ ਸ਼ਿਫਟ ਸੀ। ਕੱਲ ਜਾਣੀ ਕਿ ਦੀ 15 ਮਈ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਇਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰੇਡੀਓ ਤੇ ਇੱਕ ਲੈਕਚਰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ, ਬਲੈਕ ਹੋਲ ਅਤੇ ਡਾਰਕ ਮਾਦੇ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਲਿੰਕ ਮੈਂ ਇਸ ਪੋਸਟ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦੇ ਸੱਜਣ ਇਸ ਨੂੰ ਜਰੂਰ ਸੁਣਨ। ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਅਸਟ੍ਰੇਲੀਆ, ਡਾ: ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਅਤੇ ਮਨੋਜ ਮਲਿਕ ਇਸ ਨੂੰ ਜਰੂਰ ਸੁਣਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਖਾਣਾ ਖਾਂਦੇ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਵੀ ਸੁਣ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਹ ਤਕਰੀਬਨ 54 ਮਿੰਟ ਦੀ ਔਡੀਓ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲੈਕਚਰ ਅਤੇ ਕੁੱਝ ਸਵਾਲ ਜਵਾਬ

ਹਨ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਖਾਸ ਗੱਲ ਨਾ ਲੱਭੇ ਪਰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲੈਕਚਰ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਦੀ ਜੰਮੀ ਪਲੀ ਕੁੜੀ ਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਵਜ਼ੀਫੇ ਤੇ ਕਨੇਡਾ ਪੜ੍ਹਨ ਆਈ ਸੀ। ਇਹ ਲੈਕਚਰ ਵੀ ਕਨੇਡਾ ਦੀ ਇੱਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ ਵੀ ਛਾਪੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਮੈਪਿੰਗ ਦਾ ਹੈਵਨ। ਜਿਹੜੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ/ਕੁੜੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘਟੀਆ ਸੋਚ ਰੱਖਦੇ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਬਹੁਤੇ ਸਾਧਾਂ ਦੇ ਡੇਰੇ ਬੀਬੀਆਂ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਹੀ ਵੱਧਦੇ ਫੁੱਲਦੇ ਹੋਣ। ਉਥੋਂ ਦੀਆਂ ਕਈ ਕੁੜੀਆਂ ਸਇੰਸਦਾਨ ਬਣਨ ਤਾਂ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਹੋਣੀ ਹੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

<https://www.cbc.ca/radio/ideas/yale-astrophysicist-on-unlocking-the-mystery-of-black-holes-and-dark-matter-1.5569758>

05/16/2020 at 1:55pm

Jarnail Singh

In reply to Makhan Singh Purewal

ਸ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਬੀਬੀ ਪ੍ਰੀਆ ਨਟਰਾਜਨ ਦੇ ਲੈਕਚਰ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਸਾਡੀ ਕਰਨ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ।
ਇਹ ਵੀਡੀਓ ਵੀ ਮੇਰੀਆਂ ਦੋ ਤਿੰਨ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੀ ਏ।

1. ਇਸ ਸ਼੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੀ ਬਣਤਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਦਿ ਕਾਲ ਤੋਂ ਹੀ ਸਤਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।
2. ਗਲੈਕਸੀਆਂ ਇਸ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਦਾ ਹੀ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਕੋਈ ਅਲਹਿਦਾ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਜਾਂ ਕੋਜ਼ਮੋਸ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਵੈਸੇ ਜਿਸ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਇਹ ਬੀਬੀ ਬੋਲ ਰਹੀ ਸੀ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਹਰ ਮਰਹੂਮ ਸਟੀਵ ਹਾਕਿੰਗ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਲੈਕ ਹੋਲ ਅਤੇ ਡਾਰਕ ਮੈਟਰ ਵਾਰੇ ਉਸ ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਹੀ ਸਟੀਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਜੋ ਕਿਹਾ ਹੈ

ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਸਹੀ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਪਰ ਹਾਲੇ ਤਕ ਉਸ ਦੀ ਕਹੀ ਗੱਲ ਨਿਰੀਖਤ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ ਕਿਉਂਕਿ ਬਲੈਕ ਹੋਲ ਜਾਂ ਅੰਨੀ ਮੋਰੀ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨ ਹਾਲੇ ਕਾਬਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਉਹ ਨੋਬਲ ਇਨਾਮ ਤੋਂ ਵੀ ਵਾਂਝਾ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਗੱਲ ਹੋਰ ਨੋਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਬੀਬੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ ਅਤੇ ਇਸ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਲਫਜ਼ ਹੈਵਨ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਫਜ਼ ਦਾ ਪ੍ਰੰਪਰਾਗਤ ਧਰਮਾਂ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗਹਿਰਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਬਲਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਬ ਜਾਂ ਗੋਡ ਦਾ ਸਮਅਰਥੀ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਗਿਆਨੀ ਵਲੋਂ ਇਸ ਲਫਜ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਬੋਲੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਗੱਲ ਕਰਨਾ ਸਿਆਣਪ ਹੈ।

ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਪੋਸਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬੜੇ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਦੀ ਜੰਮੀ ਪਲੀ ਕੁੜੀ ਇਸ ਮੁਕਾਮ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ। ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ। ਸਾਡੀ ਇਸ ਖੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਡਾਰਵਿਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਨਮੈਨਸ਼ਿੱਪ ਕਹਿ ਕੇ ਸਮਝਿਆ ਪਹਿਚਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਗੱਲ ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਧਾਤ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨਾਲ ਵੀ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਮੈਂ ਕੋਈ ਵਿਗਿਆਨੀ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਨਾ ਹੀ ਮੇਰੀ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸੰਜੀਦਾ ਦਿਲਚਸਪੀ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਸਾਂਝ ਵਿਗਿਆਨ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨੇੜੇ ਦੀ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੇਰੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਵਾਰੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰੱਬ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਸਨ। ਆਈਨਸਟਾਈਨ ਅਤੇ ਸਟੀਵ ਹਾਕਿੰਗ ਦਾ ਨਾਮ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਉਹ ਪ੍ਰੰਪਰਾਗਤ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਫਲਸਫੇ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਮੰਨਦੇ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਗੁਰਮਤਿ ਨਾਲ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲਦੀ

ਹੈ।ਆਈਨਸਟਾਈਨ ਇੱਕ ਜਗ੍ਹਾਂ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕਿ,“I am a deeply religious non believer. This is a somewhat new kind of religion.”।ਇਸ ਨਵੇਂ ਧਰਮ ਵਾਰੇ ਉਹ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕਿ “What I see in Nature is a magnificent structure that we can comprehend only very imperfectly, and that must fill a thinking person with a feeling of humility. This is genuinely religious feeling that has nothing to do with mysticism.” ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਮਤਿ ਹੀ ਆਈਨਸਟਾਈਨ ਦਾ ਇਹ ਨਵਾਂ ਧਰਮ ਹੈ।ਵੈਸੇ ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਵੀ ਭਲੀ ਭਾਂਤ ਵਾਕਿਫ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨੀ ਬਣਨ ਨਾਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕੋਈ ਆਦਮੀ ਚੰਗਾ ਇਨਸਾਨ ਵੀ ਬਣ ਜਾਏ।

ਧੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ

ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ

05/17/2020 at 4:50pm

Makhan Singh Purewal

ਸ: ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ,
ਉਸ ਬੀਬੀ ਪ੍ਰੀਆ ਨਟਰਾਜਨ ਦੀ ਔਡੀਓ ਸੁਣ ਕੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕਰਨ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਹੈ ਜੀ।

05/18/2020 at 4:59pm

Anonymous

yes

05/17/2020 at 2:50am

Hakam Singh

ਡਾ. ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਢਿਲੋਂ ਜੀ,

ਆਪ ਦੀ ੫/੧੬ ਦੀ ਲਿਖਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ।

ਆਇਨਸਟਾਇਨ ਬਾਰੇ ਜੋ ਮੈਂ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਉਹ ਏਈਓਐਨ (ਅਏਨ): ਏ ਵਰਲਡ ਆਫ ਆਈਡਿਆਜ਼ ਨਿਊਜ਼ਲੈਟਰ ਵਿਚੋਂ ਲਿਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਨਿਊਜ਼ਲੈਟਰ ਇੰਟਰਨੈਟ ਤੇ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਇਨਸਟਾਇਨ ਦੇ ਗੌਡ ਡਜ਼ ਨੌਟ ਪਲੇ ਡਾਇਸ ਬਾਰੇ ਪੁਛਣ ਤੇ ਏਓਨ ਦਾ ਉਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਲੇਖ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ।

ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਇਸ ਕਥਨ ਦਾ ਕਿ ਸਾਰੀ ਸ਼੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਚਾਲੇ ਪਈ, ਨਿਰੰਤਰ ਬਦਲ ਰਹੀ ਹੈ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਆਪ ਨੇ ਇਸ ਸਚਾਈ ਬਾਰੇ ਕਿ ਜੋ ਅਸਤਿੱਤਵ ਨਿਰੰਤਰ ਬਦਲ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਉਸ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਜਾਨਣੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਕਿਉਂਕੇ ਜੋ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਬੀਤ ਚੁਕਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਜੋ ਸੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਨਿਰੰਤਰ ਬਦਲਣ ਕਾਰਨ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਬਾਰੇ ਵੀ ਕੋਈ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ।

ਮੈਂ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਖਿਡੌਣਿਆਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤਾ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹਾਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਫਖਰ ਜਾਂ ਖੁਸ਼ੀ ਮੈਹਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਉਹ ਵੀ ਦਿਨ ਦੇਖੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਦੂਜੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ।

ਮੈਂ ਭੌਤਕ ਵਿਗਿਆਨ, ਇਤਹਾਸ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਸੰਚਾਰ ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਮੇਰੀ ਕੋਈ ਰਸਮੀ ਸਿਖਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਸਿਖਿਆ “ਸਿੱਖ ਮਾਰਗ” ਤੋਂ ਲਈ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਮਾਰਗ ਬਾਰੇ ਮੈਨੂੰ ਸ. ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਾਲ ਅਤੇ ਸ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਵੁਲਰੈਂਪਟਨ ਜੀ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋਇਆ ਹਾਂ। ਸਿੱਖ ਮਾਰਗ ਨੇ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਵੇਦਾਂਤ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਬਣਾਇਆ ਹੈ।

ਵਿਗਿਆਨਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਤਬਦੀਲੀ ਆਉਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਕੁਐਂਟਮ ਮਕੈਨਿਕਸ ਨੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬਾਰੇ ਹੀ ਸ਼ੱਕੇ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਵਿਗਿਆਨ ਨਿਰਪੱਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਯੁਗ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਸਚਾਈ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਨੇ ਅਮੀਰ ਅਤੇ ਗਰੀਬਾਂ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ

ਪਾੜਾ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਨਫਰਤ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੂਸ਼ਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਰੂ ਹਥਿਆਰ ਬਣਾ ਕੇ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਵਿਨਾਸ਼ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੇ ਲਿਆ ਖੜਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੀ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਵਿਚ ਵਿਗਿਆਨਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਘੁਮੰਡੀਆਂ ਨੇ ਦੋ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁਧਾਂ ਅਤੇ ਦੋ ਐਟਮ ਬੰਬਾਂ ਨਾਲ ਕਰੋੜਾਂ ਮਾਸੂਮ ਲੋਕ ਮਾਰ ਮੁਕਾਏ ਸਨ। ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਵਿਪ੍ਰੀਤ ਗੁਰਬਾਣੀ ਮਨੁੱਖੀ ਨੈਤਿਕ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਵਿਧੀ ਹੈ ਕੋਈ ਵਿਗਿਆਨਕ ਖੋਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

05/17/2020 at 7:59pm 1 Like

Jarnail Singh

ਸ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਇਸ ਚਰਚਾ ਦੌਰਾਨ ਵਿਗਿਆਨ ਵਾਰੇ ਕੁਝ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਵਾਰੇ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਕੁਝ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।

ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਆਈਨਸਟਾਈਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ “God does not play dice with Universe”। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਪ੍ਰੰਪਰਾਗਤ ਰੱਬ ਦੀ ਹਸਤੀ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਅਸਲੀ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਸਮਝਣਾ ਪਏਗਾ। ਆਈਨਸਟਾਈਨ ਕੁਐਂਟਿਮ ਮਕੈਨਿਕਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਹਰ ਕਾਰਜ ਦਾ ਇੱਕ ਬੱਝਮੇ ਨਿਯਮ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਹੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਿੱਟਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਨ ਕਿ ਅਨੇਕ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ। ਵੈਸੇ ਇਹ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੁਐਂਟਿਮ ਮਕੈਨਿਕਸ ਦਾ ਜਨਮ ਦਾਤਾ ਵੀ ਸੀ। ਜਿਸ ਪੇਪਰ (photoelectric effect) ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨੋਬਲ ਇਨਾਮ ਮਿਲਿਆ ਉਸ ਪੇਪਰ ਨੂੰ ਹੀ ਨੂੰ ਕੁਐਂਟਿਮ ਮਕੈਨਿਕਸ ਦਾ ਮੁੱਢ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਜ ਦੇ ਅਨੇਕ ਸਿੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਨ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰੰਪਰਾਗਤ ਰੱਬ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਵਰਤਾਰੇ ਪਿੱਛੇ ਕੋਈ ਪਰਾਭੌਤਿਕ

ਤਾਕਤ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਆਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਵਿੱਚ ਵਰਤਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਯੂਨੀਫਾਈਡ Theory ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਖਰੀ ਸਾਹ ਤਕ ਮਸਰੂਫ ਰਿਹਾ (ਪਰ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ) ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਵਿਰੋਧਭਾਸ ਵਲ ਉਸ ਨੇ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ।

ਸ਼ਰੋਡਿੰਗਰ ਦੀ ਬਿੱਲੀ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਵੀ ਇਸ ਨਾਲ ਹੀ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਡੱਬੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਿੱਲੀ ਬੰਦ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਜੀਉਂਦੇ ਰਹਿਣ ਦੇ 50 ਫੀ ਸਦੀ ਆਸਾਰ ਨੇ। ਉਸ ਡੱਬੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੰਬ ਵੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਚਲਣ ਦੇ 50 ਫੀ ਸਦੀ ਆਸਾਰ ਨੇ। ਬਿੱਲੀ ਜੀਉਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਮਰੀ ਹੋਈ ਇਹ ਡੱਬਾ ਖੁਲਣ ਤੇ ਹੀ ਪਤਾ ਲਗ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਅਗਰ ਡੱਬਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਏ ਤਾਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਯੋਗ ਇਹ ਸਿੱਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕਾਰਜ ਦੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਨ ਕਿ ਇਹ ਸਿੱਧ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਜੋ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਵਿਗਿਆਨ ਵਾਰੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਮਾਰੂ ਹਥਿਆਰ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਤਬਾਹੀ ਦੀ ਕਗਾਰ ਤੇ ਖੜਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਬਾਹੀ ਅਤੇ ਅਤਿਆਚਾਰ ਲਈ ਪ੍ਰੰਪਰਾਗੱਤ ਧਰਮ ਹੀ ਜੁੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਹੀ ਦੇਣ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਹੁਣ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੰਮੀ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਉਂਦੇ ਨੇ। ਮਾਨਵਤਾ ਨੂੰ ਕਰੋਨਾ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਵਿਗਿਆਨ ਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮੁਹਰਲੀ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ ਹੋ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਧੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ

ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ

05/18/2020 at 4:30am

Gurmukh singh

ਰੱਬ ਦੀ ਹੋਂਦ

ਰੱਬ ਦੀ ਹੋਂਦ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਵੀ ਅੱਜ ਤੋਂ ਦੱਸ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਫੀ ਉਲਝਨ 'ਚ ਫੱਸਿਆ ਰਿਹਾ। ਮੈਂਨੂੰ ਇੱਥੇ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਤੇ ਰੱਬ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨਾ ਕਿੱਤੇ ਫਜ਼ੂਲ ਦੀ ਕਸਰਤ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂਨੂੰ ਇੱਥੇ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਰੱਬ ਨੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਬਲਕਿ ਬੰਦੇ ਨੇ ਰੱਬ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਪਰੰਤੂ ਬਾਣੀ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਰਹਿਣ ਕਾਰਨ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਖੋਜ-ਵਿਚਾਰ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਕਾਫੀ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਇਹ ਪੈਰਾਮੀਟਰ ਬਣਾਇਆ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਨੈਚੁਰਲ ਪਾਵਰ (Super natural power) ਜਿਸਨੂੰ ਕਿ ਨਾਸਤਿਕ ਵੀ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਅਗਰ ਸਾਰੇ ਪਸਾਰੇ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਚਲਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੱਬ ਨਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬੰਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਥੇ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਚੁੰਗਲ ਵਿੱਚ ਫੱਸ ਕੇ ਵਕਤ ਗੁਜ਼ਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਵਾਸਤੇ ਰੱਬ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਣਾ ਕੋਈ ਮਾਇਨੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ।

ਪਰ ਜੇ ਸੁਪਰੀਮ ਪਾਵਰ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਯੋਜਨਾ ਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚਲਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸਾਰੇ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਚਲਾਨ ਵਾਸਤੇ ਬੁੱਧੀ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। (ਅੰਨ੍ਹੀ ਕੁਦਰਤ ਕੋਲ ਬੁੱਧੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ) ਤਾਂ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਪਾਵਰ ਸਿਰਫ਼ ਸਰਬ ਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਨਾਲ ਜਾਗਰਿਤ ਵੀ ਹੈ।

ਕੁੱਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਅੱਗੇ ਖੜ੍ਹੇ ਮੈਂ ਕਾਫੀ ਕਸ਼ਮਾਕਸ਼ ਵਿੱਚ ਫੱਸ ਗਿਆ ਕਿ ਮੇਰੇ ਸ਼ਰੀਰ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਕਿੰਨਾ ਸੰਪੂਰਨ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਹਰ ਅੰਗ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਹਿਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਦਿਮਾਗ, ਅੱਖਾਂ, ਨੱਕ, ਕੰਨ, ਮੂੰਹ, ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਬਣਤਰ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਅੰਦਰੂਨੀ ਅੰਗ ਗੁਰਦੇ, ਲੀਵਰ, ਦਿਲ, ਫੇਫੜੇ, ਦਿਮਾਗ ਬੜੀ ਹਰਾਨੀ ਜਨਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਸੱਭ ਸਿਰਜਣਕਾਰੀ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਸਹਿਜ-ਅਵਸਥਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹਰਗਿਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕੋਈ ਜਾਗਰਿਤ ਜਾਂ ਸੂਝਵਾਨ (Intelligent force) ਤਾਕਤ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਕਲਾ ਪੁਰਸ਼ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪਸਾਰੇ ਨੂੰ ਚਲਾਣ ਵਾਸਤੇ ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਇਸਤਰੀ ਵੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ, ਹੁਣ ਇਸਤਰੀ ਤੇ ਪੁਰਸ਼ ਦਾ ਸਰੀਰ ਇੱਕ

ਸਮਾਨ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਦਿੰਨ-ਰਾਤ ਦਾ ਫਰਕ ਪਾ ਦਿੱਤਾ। ਪੁਰਸ਼ ਨੂੰ ਕੱਦ ਦੇ ਕੇ ਰੋਬਦਾਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫੈਟ, ਚੰਗੇ ਨੈਣ-ਨਕਸ਼, ਰੰਗ-ਰੂਪ ਦੇ ਕੇ ਸੁੰਦਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਪੁਰਸ਼ ਨੂੰ ਦਾੜ੍ਹੀ-ਮੁੱਛਾਂ ਤੇ ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਦਾੜ੍ਹੀ-ਮੁੱਛਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਪੁਰਸ਼ ਦੇ ਕੁੱਝ ਅੰਗ ਸ਼ਰੀਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਉਭਾਰ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੇ ਤੇ ਕੁੱਝ ਅੰਗ ਸ਼ਰੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤੇ। ਇਸਦੇ ਵਿਪਰੀਤ ਇਸਤਰੀ ਦੇ ਵੀ ਕੁੱਝ ਅੰਗ ਸ਼ਰੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤੇ ਕੁੱਝ ਬਾਹਰ ਉਭਾਰ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੇ। ਇਸਤਰੀ ਤੇ ਪੁਰਸ਼ ਦੇ ਵਿਪਰੀਤ ਹਾਰਮੋਨਜ਼ ਬਣਾ ਦਿੱਤੇ ਤਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਤੀ ਖਿੱਚ ਬਣੀ ਰਵੇ। ਇਹ ਸਭ ਅੰਨ੍ਹੀ ਕੁਦਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਪੁਰਸ਼- ਇਸਤਰੀ ਦੇ ਮਾਨਸਿਕ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਵੀ ਵੰਡ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਪੁਰਸ਼ ਨੂੰ ਸਰੀਰਿਕ ਬਲ, ਵੀਰਤਾ, ਸਾਹਸ, ਮਿਹਨਤ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਮੰਮਤਾ, ਸਹਿਨਸ਼ਕਤੀ, ਘਰੇਲੂ-ਹੋਣ ਆਦਿ ਗੁਣ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸਤਰੀ-ਪੁਰਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਦਾ ਪੂਰਕ ਬਣਾਕੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਰਚਨਾ ਦਾ ਮੁੱਢ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਸੱਭ ਬਕਾਇਦਾ ਸੰਪੂਰਨ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ (perfect planning) ਨਾਲ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਜੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਿਏ ਤਾਂ ਸਭ ਕੁਝ ਬਰਾਬਰ, ਅਨੁਪਾਤ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਹੁੰਦਾ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇਗਾ। ਬਰਾਬਰ ਅਨੁਪਾਤ ਦਾ ਹੋਣਾ ਵੀ ਇੰਟੇਲੀਜੈਂਸ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੈ।

ਸੋ ਸਾਰੇ ਪਾਸੇ ਸਭ ਕੁੱਝ ਮੁਕਮੱਲ ਹੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇਂਦਾ ਹੈ। ਅੰਨ੍ਹੀ ਯਾਂ ਅੱਧੀ-ਅਧੂਰੀ ਕੁਦਰਤ ਮੁਕਮੱਲ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੀ। ਸੋ ਸਾਰਾ ਸਿਸਟਮ ਹੀ ਨਿਯਮਬੱਧ ਅਤੇ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿੱਚ ਹੋਕੇ ਪੂਰੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਨਾਲ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੱਦ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਹਰ ਜੀਵ ਪਾਸ ਥੋੜ੍ਹੀ ਯਾਂ ਬਹੁਤੀ ਬੁੱਧੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਪਾਸ ਬੁੱਧੀ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਸੁਪਰੀਮ ਪਾਵਰ ਦਾ ਜਾਗਰਿਤ ਹੋਣਾ ਹੀ ਸਾਡੇ ਲਈ ਰੱਬ ਦਾ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਗਰਿਤ ਅਵਸੱਥਾ ਹੀ ਸਾਡੇ ਲਈ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਰੂਪ ਹੈ। ਸੋ ਮੈਂ ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਜਿਹੜੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਬਸ ਓਹੀ ਰੱਬ ਹੈ।

ਇਹੋ ਜਹੀ ਜਾਗਰਿਤ ਤੇ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਹਟਧਰਮੀ ਹੋਕੇ ਨਕਾਰਨਾ ਵੀ

ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਹੈ ।

ਕੀ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜਾਗਰਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਜੀਵ ਦੇ ਚੰਗੇ ਗੁਣਾਂ ਜਾਂ ਚੰਗੇ ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਉਸਨੂੰ ਫਲ ਜਾਂ ਲੇਖੇ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਵੀ ਦੇਂਦੀ ਹੈ ? ਇਹ ਕੰਮ ਉਸਨੂੰ ਕਰਨਾ ਵੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਮੈਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਲੋਗ ਜੀਵਨ ਭਰ ਚੰਗੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਚੰਗੇ ਕਰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਓਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਸੁੱਖ ਅਤੇ ਸਕੂਨ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ।

ਪਰ ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਝ ਮੰਦਕਰਮੀ, ਬੇਈਮਾਨ, ਝੂਠੇ, ਪਾਖੰਡੀ, ਸ਼ੈਤਾਨ, ਗੁੰਡੇ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਗੁਣਾਂ ਤੋਂ ਸਖੱਣੇ ਮਨੁੱਖ ਬੜੀ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਗੁਜ਼ਾਰ ਕੇ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਰੁਖਸਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ । ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਨਿਰਦੋਸ਼, ਭੋਲੇ, ਗੁਣਵਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਦੁਖੀ, ਕਲਪਦੇ, ਜੋਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੜਦੇ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ।

ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕੋਈ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ?

ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ

ਲੁਧਿਆਣਾ

-98888-96251

05/18/2020 at 5:40am 1 Like

Jarnail Singh

In reply to Gurmukh singh

ਸ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਤੁਸੀਂ ਸੁਪਰੀਮ ਨੈਚਰਲ ਪਾਵਰ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋ ਪਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰ ਨੈਚਰਲ ਪਾਵਰ ਲਿਖਦੇ ਹੋ।ਦੋਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਅਸਮਾਨ ਦਾ ਫਰਕ ਹੈ।ਇਹ ਸੁਪਰੀਮ ਨੈਚਰਲ ਪਾਵਰ ਜੋ ਆਪ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਚਲਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਸਰਬ ਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਹੈ, ਜਾਗਰਿਤ ਹੈ ਕੀ ਓਹੁ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਓਸ ਦੀ ਹਸਤੀ ਕੁਦਰਤ ਤੋਂ ਅਲਹਿਦਾ ਹੈ।

ਧੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ

ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ

05/18/2020 at 8:25pm

Gurindar Singh Paul

ਮੈਂ ਸ: ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ, ਤਰਕ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ, ਸੋਚ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਮੇਰਾ ਨਿੱਜੀ ਤਜੁਰਬਾ ਵੀ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰੱਬ ਦੀ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਮੇਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਆਪਣੀ ਮਨਮਤਿ ਤਿਆਗ ਕੇ, ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਲੜ ਲੱਗਣ ਉਪਰੰਤ ਹੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਤੇ, ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਲੜ ਲੱਗਣ ਲਈ ਮੈਨੂੰ, ਆਪਣੀ ਹੂੜ ਤੇ ਮੂੜ ਮੱਤ ਦਾ ਪਰਿਤਿਆਗ ਕਰਕੇ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਗੰਭੀਰ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਮੈਂ, ਇਕ ਨਿਮਾਣੇ ਸ਼ਿਸ਼ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਜੇ ਵੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।

05/18/2020 at 11:36am

[HashOver Comments](#) – [RSS Feed](#) · [Source Code](#) · [JavaScript](#)

ਬੜ ਲਿਖਣ ਲਈ ਖੜਾ
ਘਰ